

Tractatus

probabilibus propositis / quid illoꝝ pro
babilibus habendū sit. Pretactū est insup
de resolutione faciēda ad terminos iuris
diuini / vbi humana iura dissonare adin
uicem vel cōtra caritatē viderent militare
Ita enī fieri necesse fuit pro sedatione scis
maris p conciliū generalis conuocatōem
sine papa recepto p omēs qui cōuenerāt
et p̄ iudiciū cōciliū sup vtrosq; cōtendē
tium de papatu. Non obstantē lrali sono
decretorū / quod nec conciliū euocari po
test sine papa. nec papa potest a toto con
cilio iudicari. ¶ Sed hec hacten? prote
statōe subiuncta. q̄ nihil hic vel alibi / te
merarie loqui propositū fuit. nihil cū cō
scientiā vel detractōis vel inordinati fauo
ris. vel amaricati cordis. nihil deniq; in
fauorē illicitoꝝ cōtractuū vel cōtrahenti
um. p̄sertim vsurarie prauitatis. quā no
uimus tam diuino q̄ humano iure dam
nam.

¶ Finit tractatus de cōtractibus.

2 Incipit tractatus eiusdem de symonia.

Super materia symoniace la
bis in collatione bñficioꝝ p
papā resoluēdo materiā ad
radicē scripture sacre. qua di
missa p̄currere ramos opini
onū p̄ticularium sine caret. ponitur hec

vnica conclusio:

Symoniaca labes p̄tra ius diuinū
vel de symoniaca spē suspectū est
in conferēte bñficiū eccliaisticū (etiā si sit
papa) extigere vel extorq̄re a bñficiādo / p̄m
ptam pecuniā / sub titulo primorū fructu
um / ac ip̄edire possessioēz z officiatōnem
suā quosq; soluerit illā pecuniā. Deduce
mus p̄clusionē hanc / p̄mo ex septē suppo
sitōib; / fundatis in iure diuino. **D**ebic
r̄ndebim? septē obiectōib;. **S**ubinde
septē p̄sideratōes vel doctrinas adiiciem?

Prima suppositio.

Supponit primo p̄ p̄batiōe / q̄ in
bñficio p̄sertim hñre curā aiaruz
sunt hec duo scz officiū z bñficiū. Benefi
ciū autē (sicut dici solet z vez est) dat pro
pter officiū. Vñ ad ius z obligatōem offi
ciandi / p̄petit ius bñficiū recipiēdi. sicut
infra docebit / ex oī iure. Propterea nō de
bet obligari q̄s ad officiaudū / p̄ traditōz

ordis sacri vel alias / nisi bñficiū. i. ius re
cipiēdi sustentatōem vite siml' annexat

Secunda suppositio.

Supponit p̄terea / q̄ officiū ecclie
siasticū q̄nq; sumit p̄ iure officia
andi. Quāq; p̄ obligatōe ad officiaudū
Quāq; vero p̄ ipso actu officiaudi. ¶ Est
autē hmoi act' sic descriptibilis q̄ est exer
citiū aliq̄ imp̄sum ad vtilitatē alteri' vel
alioꝝ / p̄ p̄secutōe felicitatis eterne. z dam
natōis euitatōe. Vñ p̄ hanc vltimā clau
sulā / differt officiū eccliaisticū / ab officio
tpali vel civili. videlicet rōne finis. primi
seu principalit' intenti / qm̄ finis primus
officij ciuili' est felicitas seu tranquillitas
politica vite p̄ntis / officij aut eccliaisticuz
h3 finē altiorē / videlz salutē eternā aiarū.

Tertia suppositio.

Supponit insup q̄ hec tria / pure
sunt spūalia / scilz ius ad officia
dū quod dat a supiore vocāte vel eligente
qz nemo assumit sibi honorē fm aplm̄ s3
q̄ vocat a deo sicut aaron. Silt' obliga
tio ad officiaudū cōsurgit ex consensu su
scipiētis hoc ius vel honorē. Silt' actus
officiādi / spūalis est rōe finis vel obiecti.
z vt frēq̄nter rōe ipsiusmet obsequij. sicut
sunt baptizare. p̄dicare. ordinare. celebra
re missam absoluerē et ita de reliquis.

Quarta suppositio

Supponit amplius / tanq; suffici
enter et expresse determinatuz / de
iure diuino p̄ christū z p̄ aposto
lum / q̄ ad officiuꝝ eccliaisticū sic trifarie
sumptū / pro iure / pro obligatōe. et pro
ipso opere / correspondet beneficiū infra
rie proportionabiliter sumptū. scilz pro
iure. pro obligatōe et pro ipso opere. ¶
Unde beneficiū p̄ ipso iure sic potest de
scribi. q̄ est ius recipiēdi sustentatiōem
vite temporalis condēcentē / ratōne sui spi
ritualis officij. ¶ Obligatio autē ad be
neficiū prestandum / cōsurgit ex obli
gatōe que est ad officiaudū. Unde illi q̄
pure sponte ministrant spūalia / non
semper obligātur illis quibus fit hec mi
nistratio. quin habeant curatos vel pla
tos ad hoc ip̄z eis ministrādū obligatos.
alioq̄n duplici contritōe vel onere p̄merē
tur. ¶ Tere actus bñficij / actui officij vel
exercitio correspondet. et hoc vtiq; de iure
diuino z insepabili. sicut deducit aplus
ex multiplici radice sumpta. nunc a lege

Scripture. nunc a lege nature. Unde sic ait
vbi prius. Quis militat suis stipendijs
ynq̄. Quis plantat vineā & de fructu ei⁹
non edit? Quis pascit gregem & de lacte
gregis non māducat? Nunqd̄ fm̄ homi-
nē hoc dico. an & lex hoc non dicit? Scri-
ptum est enī in lege moysi. Non alligabis
os bonis tritūrat̄is. Nunqd̄ de bobus cu-
ra est deo? An propter nos hoc dicit? Hāc
propter nos scripta sunt. quoniā debz in
spe q̄ arat arare. et qui triturat. in spe fru-
ctus percipiēdi. Si nos vobis spiritua-
lia seminam⁹. non magnū est si nos car-
nalia vestra metam⁹. Si aliū potestatis ve-
stre pticipes sunt. quare nō potius nos?
Sed nō vsi sumus hac potestate. sed oīa
sustinem⁹. ne quod offendiculū dem⁹ enā
gelio xp̄i. Nescitis quoniā q̄ in sacrario
opant. que de sacrario sunt edūt. & qui al-
tario deseruiūt. cū altari p̄cipiāt. Ita do-
min⁹ ordinauit his q̄ euāgelium enūciant
de euāgelio viuere. Nec apostolus. imo
per apostolū dominus.

Quinta suppositio.

Supponit rursus q̄ in his q̄ sunt
symoniaca de iure diuino & nō so-
lum qz̄ p̄hibita lege humana (vt ita loq̄-
mur more iuristarū) Papa potest p̄mitte-
re symoniā. qm̄ diuine legi subijcitur si-
cut alius & dñi trāsgreditur illā. graui⁹ pec-
cat q̄nto maior habetur. Cōstat autē p̄-
hibitiū esse iure diuino vt illō qd̄ est vere
spirituale. queratur em̄i vel vēdi. sicut de
Syluano & Symone mago. scriptura sacra
palā tradit. Et sicut xp̄s ad discipulos lo-
quēs determinat. Gratis accepistis gratis
date. Math. x. Vbi in eodē capitulo det-
minauerat q̄ dicta sunt de iure bñficij re-
spectu officij dñi ait. Dignus est oparius
cibo suo. Et Luc. x. de mercede sua

Sexta suppositio

Supponitur vltim⁹ q̄ licet officio
papali. rōe iuris & obligatōnis et
operis spūalis. cōpetat bñficiū trifarie p̄-
portionabilr̄ acceptū. nihilomin⁹ ip̄e pa-
pa nō p̄t q̄buscunq̄ modis voluerit. bñ-
ficiū illō exigere vel extorq̄re. sed iuxta le-
gē diuinā qd̄ instū est iuste creq̄tur. et ab
oī specie mala sicut iubz̄ ap̄ls. semet absti-
neat.

Septima suppositio

Supponitur cōsequēter. illō iu-
stū esse. & tale quale nemo sibi fie-
ri vellet. q̄ de beneficio iure debito ip̄i pe-

tro. ipse det pecuniam prius q̄ beneficio
vriatur ne forte vsurarius sit. Sic autem
est in casu conclusiōis cui⁹ veritas ex his
suppositiōibz̄ simul cōbinatis videtur eē
sufficiēter oñsa. Cui⁹ deductiōis applica-
tionē omittim⁹. que virtualit̄ & resolutiue
stat in hoc. q̄ ius suscipiēdi temporalia
quantūcunq̄ temporalia videātur. est pure
spirituale. ratione finis et obiecti. propte-
rea beneficiū ecclesiasticū. non magis po-
test vendi q̄ officij cui⁹ necessario conne-
rum est. quale tamen officium / non esse
vendibile. nemo nescit.

Obiectiones

Prima obiectio

Sed opponitur ex radice multi-
plici. Primo quia sicut ex anti-
qua lege decime decimarū debe-
bantur summo sacerdote a leuitis. Num.
xviii. et Deuter. xv. Sic non minus in
lege noua debetur hec decimatio vel suffi-
ciens recōpensatio faciēda. p̄ inferiores
ipsi pape. Hec autē recōpensatio videtur
rationabilis q̄ fructus primi anni a quo
libz̄ nouiter beneficiato persoluātur. qm̄
in hoc papa seruit ecclesie. & ita propt̄ hoc
officiū in promouēdo homines sibi debe-
tur p̄ sustentatione concedēti status sui.
et ad hoc tam p̄sone q̄ beneficia possunt
onerari.

Secunda obiectio

Huius nō minus potest papa
recipere vel petere pecuniā a bñfi-
ciato etiam p̄s q̄ sit in possessio-
ne. q̄ canonici ecclesie cathedralis. q̄ ta-
men canonici. de consuetudine recipiūt
tam pecunias numeratas. q̄ obligatōnē
ante possessionis adeptiōnem.

Tertia obiectio

Huius non min⁹ rationabilit̄.
imo rationabilr̄ potest papa reci-
pere primas annatas beneficio-
rum. q̄ recipiunt vel prelati inferiores. vel
ecclesie cathedrales vel alique religiones.
quod tamē ita fieri frequent⁹ inuenitur.

Quarta obiectio

Huius beneficia multa tradū-
tur ad firmam seu pensionem an-
nuam vel in titulo. & recipitur q̄n-
doq̄ pars pensionis vel tota pensio. pri-
us q̄ sit de redditibz̄ aliquid acceptum.

Quinta obiectio

Haplus. qz nō est pbabile q per tot tpa tolerasset ecclia in pmouētibz z promotis / talē exactōem pecuniaz / si fuisset symoniaca de iure diuino. qz nō solū q faciūt mala sed q cōsentunt faciētibz fm aplm digni sunt morte

¶ Sexta obiectio.

Haplus videt ex his / q horribilis cōfusio fuisset hactenq in ecclia ppter defectū tituli seu iuris in bñficijs. z cōsequēter in defectu amīnistratiois sacramentoz ad ppos / ppter defectū vel suspensionē eccliaē prātis in ministris. ¶ Septima obiectio.

Haplus / qualiter prouideret sic promotis papavel altero promouente / symoniā committente.

¶ Sequuntur respon

siones ad predictas obiectōnes.

Respondēdo talibz obiectis dicim⁹ primo q inferūt z cōcludūt aliq̄s veritates. Ut q officio pape debeat bñficiū sufficiens z cōdecēs. Et q ab inferioribz sibi debet subsidiū. Et q illud subsidiū p̄vel potuit / debitis circūstantijs obseruatis accipi sup fructibz in feriorum bñficiōz vbi nō est aliter facta pape sufficiens prouisio. sicut prima ratio satis hoc concludit. tam ex iure diuino. q̄ naturali / presupposito diuino. Sed q fiat exactio vel extorsio sicut conclusio loquitur / ratio non cōcludit. ¶ Ad scōdaz rōem

Deinde cū videtur oppositū concludi p secundā ratiōē de canonicis. Rñdet q lata est differētia. qm̄ tales pecunie nō erigūt a canonicis p beneficio vel officio. sed p cōibus oneribus supportādīs. in qb̄ canonicus ille princeps erit quo ad emolumentū p̄munē. sicut pro fabrica. pro pane. pro pueris de choro. p clientibz. pro capa et similibz. Non negam⁹ tamē quin apud aliq̄s / modus exigendi nō sit vsq̄quaq̄ purus z decens. licet non proprie symoniacus.

¶ Ad tertiam ratiōē

Deinde tertia ratio cōcludit cōformiter ad primā. Deberet ergo similis eē cōformitas de nō exigendo fructus an̄ pceptiōez eoz. sicut nec erigunt ab illis de quibus est argumentum

¶ Ad quartam ratiōē.

Deinde possumus de q̄tra ratiōe sicut de secūda dicere. et similit̄ de sequentibus quo ad hoc q valde multa (prochdolor) fuūt z facta sunt habētia malam speciē turpis questus. z in ml̄tis symoniacam prauitatē. sicut et alia vicia / regnare videmus passim apud homines. virtutes autēz raro. p̄pterea dicit lex antiqua. Non insequeris multitudinem ad faciendū malum. hec enī est argumentatio pessima. Multitudo facit hoc. igit̄ est licitum. quoniā oppositū cōsequētis frequēter et quasi semp stat cū antecedere

¶ Ad quintā ratiōem.

Deinde respondet p hoc ad quintam. Addēdo q apd bonos cōscientiosos z eruditos / q̄s nō excecavit malicia vel supbievel adularōnis vel auaricie. talis symoniaca pestis reprobat̄a est. p predicatōes z doctrinas. verbis z scriptis. z nouissime per hoc sacrum concilium scilicet Constañ. iudiciali seueritate damnata fuit in capite.

¶ Ad sextam ratiōē.

Deinq̄ per pmissa patet ad sextaz aliqualis responsio. Addēdo q aliqui z si nō omēs potuerūt habere verū titulū in suis beneficijs. z verū ordinē / sicut constat / z hoc ppter excusatiōnes aliquas pbabiles apud aliquos tam platos q̄ subditos. Subditos eī excusare potuit ignorātia iuris z facti. in qb̄ sup̄rem⁹ papa ip̄s suppleuit z supplet i tali b⁹ defectū platoz. Itate bona fide subditōrū. ¶ Rursus p̄motos p symoniacā hanc exactōem / potuit fortassis excusare respectus redēptionis p̄prie veratōnis. quē ad modū dicūt etiā in simili theologi. q vbi p̄sbite nollit baptisare puez positū in articulo mortis nisi pecunia p̄cepta. nec apparet ali⁹ potēs vel sciēs baptisare p̄ defectū aq̄ vel intinctōis. parētes pueri dare p̄nt pecuniā. nō qdē intētiōe emēdi baptisima. s̄ redimēdi veratōz suā z puero prouidēdi. Neq̄ per hoc dicēdi sunt p̄sentire pctō symonice b⁹ curati. sic in materia de vsuris p̄t aliq̄s accipere ad vsurā licite i ca / sibi certis / q̄uis alteri nullo mō liceat dare. ¶ In redēptio veratōis videt h̄re locū n̄ qdē i acq̄redo ius nouū ad officii vel bñficiū h̄mōi spūale / p̄f̄ti apd p̄ferētē s̄ iue n̄ h̄re locū dū tolli q̄rit̄ ipediētū qd̄ apponit̄ nequis iure suo vel re sua pacifice.

potias vel utatur. Sic fortassis excusabi-
les essent subditi respectu curatorum vel p-
latorum. dum compelluntur pecuniā an tra-
dere/ q̄s res spirituales eis debite conferantur
sicut in exemplo priori de baptismo par-
uulorum. de sepulturis. de ministratiōe cor-
poris xpi. de absolutiōe sacramentali. de
collatione ordinū. matrimoniorum. et simi-
liū. **D** Deniq̄ pro responsiōe ad septimā
rationē/ cōsideratio septuplex notabitur.
satis cōformiter ad premissa. **A**d septi-
mam rationē. **P**rima consideratio.

Symoniaca labes sicut de se non
est heresis. sic nō aufert a papa ne-
cessario suam potestatem. vel eccle-
siastice potestatis plenitudinē. immo nec
executionē. **P**rima pars ideo manife-
sta est. quia stat aliquē esse symoniacum et
sola deprauatiōe affectus per auariciam
remanente iudicio recto intellectus q̄ sic
agere peccatū est. Non est autē heresis si-
ne deprauatiōe intellectus per errorem/
in his q̄ recta fides tradit. Potest nihilominus
p̄sumptione iuris vel opis/ symo-
niacus omnis/ haberi in fide suspectus.

Pater altera pars/ quoniā posituius le-
gibus suis/ non est papa subiectus/ vt ta-
les sunt. Quare symoniacus suspēdatur
ab omni exercitiō tanq̄ excommunicat⁹ ip-
so facto/ posituius est. quod nō ligat papā
cum par in parē nō habeat impium. Cū
preterea sit hoc modo solutus legibus in-
telligi pure posituius penalibus vt supra
ius hoc modo sumptū. **S**ic intelligen-
da est (put arbitror) distinctio dominorum
iuristarū. dum dicūt aliquid esse symonia-
cum quia prohibitiū est in illo casu nō pos-
se papā cōmittere symoniā. plane nulla ē
proprie symonia nisi q̄ prohibita iure di-
uino. vbi scilicet cōuenit cōtractus iste rerū
spiritualium pro re cōmensurabili numis-
mate. do si des. vel do vt des. Nihilomi-
nus apponit in aliquibus cōtractibus non
de se symoniacis pena symonie. vbi verū
est q̄ hoc ideo dicitur symoniacū quia lege
humana prohibitiū. sicut aliq̄s puniūt tā-
q̄ hereticis p̄sumptione iuris posituius vel
operis qui veraciter est catholicus.

Secunda consideratio

Symoniaca labes in papa/ conse-
rendo prelatū vel beneficium/
non tollit necessario ius ad bene-
ficiū/ neq̄ potestatis ecclesiastice suspen-

dit executionē. **H**ec consideratio sequi-
tur ex antecedenti. quoniā potest papa vel
le taliter promorū/ non incurrere senten-
tias iuris posituius. etiam vbi veram symo-
niā cōmitteret. consentiēdo symoniace
promotiōni sue. quāuis apud deū nō eu-
deret omnē penam. **P**ater aliū de consi-
deratio iuxta ea que dicta sunt circa sextā
obiectiōem de redemptiōe veritatiōis. vel
etiam vbi bona fides et simplex in promo-
to esset. ipm q̄ saluaret. **T**ertia conside-

Symoniaca labes/ periculosior est
etsi nō quo ad deū tamen quo ad
forum ecclesiasticū/ in promotis
per prelatos inferiores/ q̄s per papam
Hoc perspicuū est in precedenti conside-
ratione. Attento q̄ omnis symoniacus
ipso iure excommunicatus est/ cum reliq̄s
penis. a quibus nō liberatur per ordina-
rium/ quemadmodū de papa tactū fuit.

Quarta consideratio.

Symoniaca labes/ quibus posset ex-
cusari vel non inueniri circa rece-
ptionē pecuniarū vel eorū q̄ sunt
numisimate mēsurabilia (quemadmodū
sunt obsequia vel fauores et obligatorie
promissiones circa spiritualium admini-
stratiōem in litteris testimonialibus con-
ferendis et similibus) Nihilominus expe-
dit in his omnib⁹ vt obseruetur apostoli-
ca regula. Quātum fieri potest/ ab omni
specie mala abstinete vos. **P**osset de p-
ma parte deductō fieri per plurima. circa
diferfos ordines et status/ circa religio-
sos conuentus et seculares ecclesias/ circa
prelatos et officarios suos/ circa curatos
et eorum vicarios vel subditos. Fiūt ita
q̄ plurima per tales huiusmodi que re-
ctam habere possunt intentionē/ licet mo-
dus faciendi scandalifer. vt quia videtur
fieri pactio de temporalibus. vel negatiō spiri-
tualium seu dilatio propter temporalia vel
ex aduerso fieri videt propter temporalia spiri-
tualium collatio exercitiū vel frequēratio vt
in missis dicēdis/ vt in horis lucros non
alijs frequēntandis. Laueat igitur hec multi-
plex mali spēs/ p̄ boni spēm apposita q̄n-
tū fieri dabit. q̄ n̄ est n̄m posse scādali oī-
b⁹ acceptis occurrere. **Q**uinta consideratio.

Symoniaca labes/ commodi⁹ eu-
tari potest/ per rectificatiōem in-
tentionis/ desiderando scilicet vel
ponit/ nequis iure suo vel re sua pacifice

accipiendo temporalia non ut sunt precii spiritualium vel cupiditatis nutrimentum sed necessarie sustentationis corporalis adiumentum. Sic itaque saluabitur illic non esse commutationem symoniacam. ubi tamen concurrunt hoc. do si des. vel do ut des. quonia be dicentes conditionales et causales. si ut. propter. et similes. non notabunt causam principalem. sed consecutiua. et minus principalis. seu motiua vel adiniculariua seu meritoriua ut ibi Inclinaui cor meum ad faciendas iustificationes tuas in eternum propter retributionem. Que utique retributio referebatur ad deum propter prophetam sicut finis sub fine. Ubi autem unum propter aliud (sicut dicit phis) ytrobius unum.

Secunda consideratio.

Symoniaca labes potest quo ad preterita suscipere pro uisione et medellam per hoc sacrum concilium. propter serenationem conscientiarum et animarum salutem taliter. quod aboleantur edicto generali quod libet penes sententiam iuris positum contra symoniacos edite cum habilitatibus ad beneficia iam obtenta. dando licentiam insuper pro preterito. ut quilibet possit eligere confessorum idoneum. qui eum super omnibus dubijs vel scrupulis in foro conscientie absoluat.

Videt fortissis hec pro uisio nimis lata vel laxa iuxta seueritatem ecclesiastice discipline. sed habeatur respectus ad immensitatem misericordie dei. et humanam fragilitatem. que mallet sepe salutem proprie quam beneficium vel statui renunciare et tolerabile apparebit ista pro uisio. aut si de necessitate puniendi sunt aliqui nimis notorie scandalosissimi. nihilominus de salute communitatis atque plurimorum cogitetur.

Consideratio septima.

Symoniaca labes poterit pro futuro preseruationem habere. Logitur per hoc sacrum concilium ne passim licenter ut hactenus introeat consuetudo leges debitas vel iam institutas renouando mutando vel interpretando circa collationem omnium spiritualium. tam a capite quam a membris. cum tali moderamine. quod neque fiat strictior prohibito temporalium quam oportet in capite vel in membris. sicut factus esse pluries existimant in quibusdam. neque rursus permittatur talis laxatio que vel ueram symoniam vel scandalosam symonie speciem introducat. hec autem particulariter sit eorum

qui ad hoc particulariter commisi sunt. **C**eterum generale concilium in qua potestate possit leges huiusmodi prescribere presertim summo pontifici sine lesione plenitudinis sue potestatis. utilis est practicatio. de qua si annuerit deus. alias et alibi uidebitur. concordando plenitudinem potestatis papalis cum ipsa plenitudine potestatis concilij.

Rationabilis

Hanc contra symoniam et symoniacos reformationem. offeruntur propositioes que sequuntur quarum declaratio tam scriptis iam editis quam uiva uoce poterit apparere.

Prima propositio

Finis principaliter intentus recipiendi temporalia per ministratio nem spiritualium. reddit hominem proprie symoniacum in foro conscientie et ad deum. et si hanc intentionem aptis ad extra monstret indicijs. censendus est in ecclesiastico foro symoniacus. vel de symonia uehementer suspectus.

Secunda propositio:

Finis principaliter intentus accipiendi temporalia pro amministrazione spiritualium. tanquam ibi sit ad equatio uera precij ad precium. sicut est in commutatione temporalium ad inuicem. reddit hominem proprie symoniacum.

Tertia propositio

Finis principaliter intentus ut prius. reddit hominem proprie hereticum. si faciat hoc ex deprauato intellectu iudicio. quasi tale aliquid possit de facto. aut deat de iure fieri. et hoc si pertinacia commiteat. **Q**uarta propositio.

Obligatus ministrare spiritualia sicut sunt sacramenta et beneficia ecclesiastica. potest rationabiliter et licite habere respectum ad temporalem commodum. mercedem et premium. quantum minimum principale et secundarium.

Quinta propositio

Obligatus ministrare spiritualia. et ministrans ea. habet uisum et potestatem recipiendi temporalia. absque hoc quod medicet ea. Et sub hac intentione (licet minimum principali) potest uel potuit obligare se ad ministrandum spiritualia. et per mercedem uel stipendium uel cibum et sua sustentationem recipere temporalia. sicut exemplificari posset in omni statu ecclesiastico.

tam secularium quam religiosorum. a maioribus ad infimos.

Sexta propositio.
Obligat ministrare spiritualia et ministrans ea sub spe vel expectatio ne vel intentione quod recipiat temporalia pro sustentatione ministri et mercede vel cibo operari non ideo convincitur symoniacus. sicut nec ille qui dat temporalia sub spe recipiendi spiritualia. immo sciret quod peccaret non tradendo ea. sicut in casu ministrans peccare posset abijciendo vel reprobando talia dona seu potius mercedem et stipendia

Septima propositio.
Ecclasticus ministrans ex debito sue prelationis vel officii/baptisma confirmatioem. eucharistia. confessione. ordines. extrema unctione. sepultura. et ita de reliquis spiritualibus. non ideo convincitur symoniacus si ante vel post ministratores recipiat temporalia ab illis quibus ministrat spiritualia.

Octava propositio.
Ecclasticus/officiarius ex debito beneficio suo/sicut frequenter horas canonicas. vel exequas mortuorum/non ideo convincitur symoniacus si recipiat aut recipe intendat/distribuciones temporales assignatas illis quod talibus assistunt officiis etiam dum aliquando sub hac intentione mercedis vadit ad aliquod officium ecclesiasticum alias pro tunc non iturus. Excepi gratia si cuilibet/etiam religioso quod interesset magne misse in ecclesia Constantiensi. quotidie distribuere vel honoratus. constat quod multi interessent quod modo non intersunt. nec alias interessent. nec ideo symoniaci esse indicandi.

Nonna propositio.
Ecclasticus prelati aut alii conferens beneficia ecclesiastica/non ideo convincitur symoniacus si recipiat a beneficiatis aliquod temporalia.

Decima propositio.
Etirpacio symonie/non ita dicitur procurari quod ducantur homines in maiora pericula et scandala pro nimia symonie restrictio. ubi non est vel pro non esse symoniacus si habeat intentionem vera directione flectita quod ecclesie vel ecclesiasticorum dotatio/debita iure diuino/evacuata vel fraudata sub heresim reformatiois preterita/velut a demonio meridiano.

Undecima propositio.
Etirpacio symonie/ primo facienda est cordibus hominum. ostendendo quod liter in corde vel intentione/symoniaca prauitas committitur. et qualis debeat haberi cordis intentione/dum in ministratoe spiritualium

fit vel expectat temporalium receptio.

Duodecima propositio.
Etirpacio symonie/ab ecclesia sancta dei/in capite et in membris/salubrius facienda est/inducendo homines ad timorem dei. et ad custodiam mandatorum suorum. secundum legem euangelicam. quam per sola iurium penaliu/constitutioem. quorum multiplicatio forsitan magis esset restringenda quam augenda. multa enim reputant vel puniunt tanquam symoniaca/que symonie roem proprie non includunt et ita faciunt viam domini artam magis quam oportet

Dicitur ad declaratoem premissorum pro nunc/alias posita hec unica distinctio. Resoluendo materiam de symonia/possum inuenire distinctioem quod duplicem/de intuitu vel respectu comodi temporalis pro spirituali. Potest ei intuitus ferri ad temporale comodu. Primo tanquam ad precium rei spiritualis. quasi sit adequatio valoris unius rei ad alteram/sicut est in emptore et venditione civilibus. Potest secundo ferri intuitus ad comodu temporale tanquam ad motiuum principale dandi spiritualia. vel ad finem vltimum in quo consistit intuitus spiritualis conferentis. Potest tertio ferri intuitus comodi temporalis tanquam ad motiuum minus principalem vel ad finem subordinatum sub vltimo fine. Potest quarto ferri intuitus comodi temporalis tanquam ad rem debitam iure diuino pro sustentatione illius quod spiritualia sumministrat. iuxta doctrinam christi et apostoli. Ex dignus est operari mercede sua. Tunc ad propositum dicimus pro responsione succincta et solida quod primo intuitus et scilicet sunt vere symoniaci. de iure diuino et humano. Et si concurrat error intellectus quod scilicet talia possunt fieri. sicut in primo dicitur vel quod licite fiant sicut ponitur in vtroque modo. tunc incurritur heresis proprie dicta et habendi sunt symoniaci tales heretici proprie dicti si sint principes. Dicimus consequenter quod si ferat intuitus tertio et quarto modis. ille potest esse licitus. immo laudabilis et meritorius ac debitus. Hoc tamen attento quod obseruet illud apostoli. Ab omni specie mala abstinete vos. Hec est quod administratio spiritualium facta sub altero tali intuitu non appareat fieri ex modo suo. intuitu primo vel secundo. ut si non exercent spiritualia. si non prius denent temporalia. aut si turpiter erigant. et cum scandalo. et auaricie nota. in quibus casibus possent haberi suspecti de symoniaca prauitate sic agentes. et hoc presumptioe iuris vel facti. et possent

Æ

De sollicitudine

in hoc casu ipsi tanq̄ tales iudicialr̄ cuo
cari.

¶ **Opusculū eiusdeꝝ**
de sollicitudine ecclesiasticor̄. ad fr̄es cele
stinos/continēs. lxxviii. particulas:

¶ **Q**ueritur responsio super dubijs
sequentibz/ vnde crebro solici
tudines conscientiar̄ in ecclia/
sticis z religiosis oriunt̄.

¶ **Primū dubiū** **¶** Si liceat ecclesiasticis
maxime religiosis/ dū conferuntur eis tpa
lia/ se z successores suos obligare ad certa
z determinata suffragia in missis y l̄ alijs
officijs ecclesiasticis. sicut habet vsus cō
munis? Solutio p̄ricula. xiiij. que p̄sup
ponit alibi tractata de symonia.

¶ **Secundū dubiū** **¶** Si liceat omitte
re tales obligatōnes sine reatu pcti mor
talis. p̄sertim quando videtur grauior̄
res q̄ oportet ex euentu vel aliunde? So
lutio p̄ricula. xij. et a. xix. vsqz. xxxij.

¶ **Tertiū dubiū** **¶** Si melius eēt q̄ con
feretes tpa lia starēt in sola generalitate p̄
suffragijs h̄ndis. z si ad hoc z quō monē
di sunt? Solutio p̄ricula. xvij. et. xvij.

¶ **Quartū dubiū** **¶** Si in casu secūdi
dubij necessaria sit z securā dispensatō su
prioris prelati vel pape vel ordinarij? So
lutio p̄ricula. xxviii. vsqz. xxxij.

¶ **Quintū dubiū** **¶** Si liceat ecclesiasti
cis bene z sufficienter fundatis recipe no
uas obligatōnes cum augmento seruitij
Solutio p̄ricula. xxxij.

¶ **Sextū dubiū** **¶** Si liceat sine augm̄
to seruitij/ ita q̄ non plures dicatur mis
se vel obitus. zc. q̄uis hoc intendat temp
paliū collatores? Solutio p̄ricula. xliij.

¶ **Septimū dubiū** **¶** Si liceat admitte
re super fratres iam fundatos/ alios qui
habeāt speciales cellas z obligatōnes ad
suos istitores alias q̄ reliq̄ fratres? So
lutio cum. viij. ix. x. et. xij. dubijs p̄ricula.
xxxij. xxxv. xxxvi.

¶ **Octauū dubiū** **¶** Si liceat se obliga
re q̄ omnis fructus spiritualis in missis/
z alijs que obligatus dicet/ cedat in vtili
tatem tempalia conferētis?

¶ **Nonū dubiū** **¶** Si tantū p̄sunt suffra
gia dū fiūt pro pluribz quātūz si fierent p̄
vno vel paucis. z p̄sertim illi qui facit?

¶ **Decimū dubiū** **¶** Si debēs vnā mis
sa z possit alios adiūgere sine defraudatōe

illi? qui missam peciēt aut instituit?

¶ **Undecimū dubiū** **¶** Si necesse sit sp̄
pro specialibus fundatoribz oratōnes fa
cere speciales. maxime dum hoc institue
rint licet non specificando modū z quis
modus tenebit? Solutio p̄ricula. xxxij
cum quinqz sequentibus.

¶ **Duodecimū dubiū** **¶** Si liceat pro
loco solenniiori in sepulchris vel pro alijs
pompis exequiarū/ pacisci verbo vel intē
tione/ de maiori tempaliū collatōe?

¶ **Tredecimū dubiū** **¶** Si discrete faci
unt obligantes se ad suffragia p̄ alijs/ q̄n
inde min⁹ valent vt videt̄. p̄ seip̄. z nō est
p̄p̄atio tpa lis p̄modi ad sp̄uale. Solutio
hui⁹ z. xiiij. p̄ricula. xlv. cū tribz seq̄ntibus

¶ **Decimū quartū dubiū** **¶** Si caute fa
ciunt religiosi/ qui leuiter admittūt ad p̄
ticipatōez omniū b̄nficioz per illos qui
benefaciūt eis vel qui petunt?

¶ **Decimū quintū dubiū** **¶** Si obligat⁹
ad orōes vocales/ sit absolutus ab obliga
tōe/ dū eas dicit sine attentōe vel deuorō
ne vel affectōe aut sollicitudine? nā attentio
est quedā sollicitudo. Solutio istius z se
quentis p̄ricula. lv. vsqz ad finem.

¶ **Decimū sextū dubiū** **¶** Si sufficit ge
neralis intentio qua vult ecclesiastic⁹ vel
religiosus orare speciali⁹ pro benefactori
b⁹ q̄ pro alijs. super qua specialitate q̄nti
ficanda se refert ad deum/ qui pōderator
est meritorum?

Prima particula

¶ **A**plite solliciti esse Barth. vi.
Luc. xij. Iubet hoc sup̄m⁹
abbas noster Ihs xps/ i cu
ius spū salubrit̄ instituiti cla
mamus Abba pater. Conso

nat ap̄ls eius magn⁹ prior in religioe xp̄i
ana dicēs Corinthijs/ in p̄sona oim̄ Co
loynos sine sollicitudine esse. S; mox sub
intulit vtilē z necessariā de sollicitudine di
stinctōem. ne vel sibi ip̄i vel alijs cōsortibz
suis/ cōtrari⁹ videret̄. quorū sermo frequē
ter ad sollicitudinē p̄tra desidē inertia/ ex
hortat̄. Aut enī Qui sine vxore est/ sollicit⁹
est quē dñi sunt. quō placeat deo. qui aut̄
cum vxore est/ sollicitus est que mūdi sunt

Secūda parti.

¶ Ecce habem⁹ sollicitudinē z sollici
tudinem. Una est dei/ altera mūdi. Una

spiritualis altera temporalis. Utraque siqui-
dem bona. Alioquin culpata fuisset repro-
batoz cum sua sollicitudine conditio. pri-
ma tamen melior atque dinosa/adeo vrya-
caro dici possit. et dicat tam hic que ab apo-
stolo. i. Cor. vij. Uolos vos inquit sine so-
licitudine esse. Et alibi ad Phil. iij. Nihil
soliciti sitis. Et p psal. dñs Vacate inquit
videre quonia ego sum deus.

Tertia particula.

Elit ista sollicitudo vacas. et vaca-
tio sollicita. qualem habere licet decet
et expedit/ illos precipue qui celibes esse
sine tribulanti iugo vxozu nedu elegerunt
sed vouerunt. quales vos elegit et assum-
psit abbas noster xps (o patres et fratres
celestini) quos ad pñs alloquitur sollicitu-
do dilectionis mee qua suis impulit que-
stiuicularu stimulis/zelus vester religio-
sus sollicitus iuxta verbum prophetici Vi-
chee. vi. Ambulare cum deo suo.

Quarta particula.

Sensit itaque vester i dño timor cu-
ius vis est fm phm reddere timen-
tem sollicitu. Sensit inquit queadmodum
frustra fuisset assumpta sollicitudo vacas
deo/ si quadam retrospectoe seu tergiversa-
tione corrueret in mundi sollicitudine. et ia
no tm vana esset quasi sine no assequens
vacatonis/ vix damnabilis iudicaret et
reproba/ si in damnabile reprobaque soli-
citudinis peccatricis fouea preceps labe-
ret. quem dissuadet maxime sermo prepo-
situs. Nolite ait xps solliciti esse. etc.

Quinta particula.

Queret forsitan nouitioz aliquis que
sit et qualis hec sollicitudo culpa-
bilis. Nam de tolerabili mudanozu satis
insinuatu est. et de quadam altera ocio san-
cto condiuisa videt ammonita sed no cri-
minata fuisse illa marie sedetis ad pedes
Jesu soroz Martha martha inquit Jhs
sollicita es et turbaris erga plurima. por-
ro vnum est necessariu. Atvero tota com-
monitionis xpi series/ cu expositoribz su-
is in illa prohibitoe sollicitudinis sicut
Matheus et lucas referunt dat intelligi so-
licitudine mala esse que no est prudens et
sagacis prouidentie neque necessitatis. sed
est vel diffidentie vel pfidie vel cupidita-
tis curiose et anxie de quibz non est modo
per singula differendum.

Sexta particula.

Ueniam igitur p copendiu stari ad
pie sollicitudis vestre in domino
questioes. que sollicitudine reformi-
dant impiam. dum piam imo necessaria co-
guntur amplecti. Danet apud vos (o pa-
tres et fratres) pfundo corde firmata mo-
nitio aplica Hebreozu. iij. Sint mores
sine auaricia contenti presentibz. Nihil o-
minu aspiciatis illa esse necessaria que ce-
dit idem aplos. i. Th. vi. Habetes alime-
ta et quibz tegamur his contenti simus. Bñ
suades/ o magne prior aplos. placet id quod
apponis his contenti simus. At tamē alime-
ta et ea quibz tegamur/ oportet hñe. Non
autē hoc ipm totu/ vel labore nostro que di-
uinis macipamur officijs/ vel hostiatim
mendicatio que nequaquam discurrere p vicos
et plateas instituim/ obtinere fas nobis
est. Denique nihil equi fm omnē lege e-
deducit aplos. et Lorin. ix. que qui altario de-
seruit de altario et viuat.

Particula septima.

Ue ve mundo a scandalis. ve scan-
dala spargentibus vtilibus demonijs
In via hac qua ambulabam conq-
ritur propheta absconderunt supbi laqueum
mibi Et rursus. Juxta iter scan. po. mibi
Electa est ecce sub triplici religionis vo-
to via paupertatis vt sollicitudo notia di-
uitiaz/ cruentas et enecans vitare Electa
via castitatis pperue. contra sollicitudine
alligante vxori cu tribulatoe hmoi. Ele-
cta via derelictois proprie volutatis per
obedientiam/ contra sollicitudine tot dubi-
tationu/ tot scrupuloz/ tot discriminum.
qualia propria volutatis se du ducere vult
se seducens incurrit. Pudet heu pigerque
recordari/ quatis et qualibz apud nonnul-
los detrimētis/ omnia sunt in oppositas
exorbitationes euerfa subuersaque. Ja heu
nimis apparet veritas pabole xpi. que mo-
do du hec relegeren electa est in ecclesia de
immudo spu. qui cu exierit ab hoie. tadez
redit et adducit septem spūs nequiores se-
dum inuenit domu vacante. no quidē ve-
re sed sola simulatoe. sicut et solis extrinse-
ce pfessionis scobis ficta mundata est.

Particula octaua.

Est utique neque et immudus spūs
cupiditas. que radix oim malo-
ru et idoloz seruit/ ab aplo. et ma-
mona dicitur iniquitatis a xpo. Sed none neque
or est simlata paupertas que sub voti velo

De sollicitudine

latens/tota diuinitas inhiat. tota sollicitu/
dinibus earum pungit. et intus et extra conu/
nuit mirisq; modis lacrat. cruentatur.
dissipat. Cui nanq; poterit esse dubium so/
lertem atredenti/quin spiritus auaricie neq; iam
secum adduxerit septem spiritus. i. vniuersitates
vicioz neq;ozes se Simulata q;ppe (sicut
ait Aug. xq;tas duplex est iniq;tas. no se/
cus hoc loco. dic q; ficta et vota paup;tas
no est paup;tas spiritus. no paup;tas virtus
no amica bonis moribus frugalitas s; du/
plex iniq;tas. q; et vere cupiditas est et si/
mulatio. Hec hic sicut. Sed p;grediens/
isticvoti fractione/fundatoz defraudato
ne. primo factis dictis et exēplis scada/
lisatiōem inuenies. Demū subit illud ve/
rū dictū phariseis/pro talibus in religioe
penit? lapsa versantibus. quales hic solos
plangim? Circūitis mare et aridā. vt faci/
atis vnu p;selitū. i. nouitū in religione. et
cū factus fuerit/facitis eū filiū gehēne du/
plo q; vos. Ecclesiast. v. qm displicet deo/
infidelis et stulta pmissio. et meli? est non
vouere. q; post votū nō reddere.

¶ Particula. IX

Siste tandem anima siste calamū quē
indignatio tua rapit vltra longe
q; inchoādo pposueras. Et q; do/
ctrinā bonā datura es/distraberis satyra
que nulla vnq; orōe. nulla declamatōnis
acrimonia/satis erit reprobāda. Reuerta
mur ad progressum finis intēti/resumen
tes illud vñ arripuit nos maloꝝ recogita
toꝝ (presertim apud non paucos nostri
tempis religiosos) anxius dei timor. xp̄ia
naq; pietas/et miseratio fraternalis. Illō
erat ap̄ire/quo pacto/paup;tas religiosa/
vacaret abiq; sollicitudine victus et vestit?
Interveniūt factoz et vos interrogādo fa/
temini/plures crebro punitiui conscia/
rū scrupuli: nō sinētes timorosos fratres
implere cū paceverbū xp̄i cū aplica moni/
tōe. nolite solliciti esse.

¶ Particula. x

Ant at in genere/tres in p̄q̄itōe
victus et vestit? neq; stimuli. vn?
symonie. ali? vsure. alter fraudulē
tie. ¶ Sollicitat nimirū timorata mens/
ne forte misceat se inter dante t̄palia p spi
ritualibus recipiēdis et contra labes symo
niace prauitatis. et hoc vtiq; frequēter (ve
ve) puenit/dū nō habet directō. dū lumē
intentiōis nostre que d; ocul? corpis oim

actionū nostraz/est tenebre. ¶ Sollicita
tur p̄terea/ne in redditibus compandis. qz
nō semp inueniunt ad p̄petuū/reddat cō
tractus vsurari? ex adiecta conditiōe seu
pactōne de facultate toties quoties redi/
mendi. ¶ Sup hac v̄ro duplici q̄stione
sollicita scrupulosaq; p̄nit haberi quedā
opuscula nostra/nup edita. si tñ cum ma/
gnis talū tractatoꝝ v̄sa fuerint nume
randa.

¶ Particula vndecima

Sup est ad p̄ns inuestigare et inue
tos tollere (q̄tū iuuerit sator bo/
ni semis xps) zizanioꝝ fraudulē
toꝝ aculeos. quos latebrosa nocte dū dor
miunt per negligentia boies. supseminat
inimicus homo sub obtētu conditiōnis
victus et vestitus. Hoc etiā precipue v̄ia
p̄ questūculas sollicitudo/ scire desiderat

¶ Et quoniā defraudatō directe p̄traria
tur iusticie. tot modis inueniem? defrau
datōem quor iusticia fieri. oppositoꝝ q;
dē/eadē est disciplina. Dicit at iusticia vir
tus ad alteꝝ vel sicut ad alteꝝ. reddēs vni
cuiq; quod suū est. Porro iusticia ample
sumpto vocabulo/cōpatur ad deū et ad p
ximū. imo et ad seipm sicut ad alteꝝ. pro
ut in penitētia fit. dū sp̄s carnē subijcit
seruituti. Sic erit defraudatio. vna ad de
um. altera ad primū. tertia q; metaphori
ce dicta ad seipm. Et p̄imū de primis de
fraudatiōe (quia notior est) videamus. et
cōclusiones deinceps miseramus.

¶ Particula. XII.

¶ Conclusio prima

Sollicitudo pia/conferētis t̄palia
defraudat si sua intētiō a recipiē
te nō seruet. hoc ei proprie sonat
fraus et dol? dū p̄ndit vnu et fit alterum
Sic d; de testatore q; fraudat? est/ si sua
differat aut nō impleat intētiō. neq; tñ ac
cipiēda est de quibus intentōe. nō enī cadit
sub obligatiōnis recta lege neq; intētiō. si
saluti cōtraria. si moribus absōna. si in de
teriorē exitū/et? obseruatio sit v̄tura q̄tis
esset intētiō palā symoniace vel vsuraria/
vel iuri p̄iudicās alieno. v̄ deo sanctisq;
suis/non honesta.

¶ Conclusio scda.

¶ Particula decimatertia.
Sollicitudo pia/conferētis t̄palia/
dirigi d; ad sustentatiōem m̄stri
illi? t̄palē faciendā/a q; sp̄ualia requiruntur:
Iste si qdē iustus p̄p̄ri? et verus est titulus

suscipiendi spūalia. Et hoc supponatur ad pñs tanq̄s deductū sufficiēter in materia de symonia dū de directōe cordis forma daret. Et uero plerūq̄s fit/ vt mentiaf iniquitas sibi. nūc p ignorantiā affectatā z ideo culpabilē. nūc p negligentia que nō tanta sollicitudine querit agēdoz veritatem Expedi igit ad pticulares descēdere casus. nō quidē ad oēs aut singlos. hoc ei nobis est impossibile. qm̄ varij sunt sine nūero. z ita varij q̄ vna circūstantia qn̄q̄ posita qn̄q̄ deficiēs / iudiciū sapiētis variare cōpellit z hoc cū admiratōe paz sapiētis. nec ad oia circūspiciētis Quēsiuit vnus anachoritzaz a quodā patre. Pater de beo tentatōes admittere aut ptin? eas abijcere Admitte inq̄t. Accessit alter cum eadē petitiōe Abijce inq̄t nec admittē flōne p̄ria videri pñt. admittē. non admittē. Sic apud sapientē puerbioz. xxvi. Hec respondeas stulto iuxta stulticiā suā Et ibi dem. Rñde stulto iuxta stulticiā suā Sic in euangelio de monstrandis z nō monstrandis opibus bonis habes.

¶ Particula. xiiij.
Quia in re colligit/ vñ tam frequēs error/ in moralibz iudicijs venit. Sunt q̄ solis intendūt generalibz regul. vt sunt puerbia. z auctoritates scōrum. Sunt q̄ ad sola singularia dant se totos nullā ad p̄ria principia resolutōez facientes. qz vel nesciūt. vel negligūt. aut toti literales et sine spū/ carnalēs sunt. vel excecāt eos p̄ria malicia hec aut illa Sūt aliq̄ circūspecti simulz prudētes. q̄ singularia caute colligūt. z sapiēter ad regulas resoluūt generales. colligētes pariter q̄ fuerit rō date legis qn̄q̄ p̄ eleuatiōem mētis ad reglās diuinas. qn̄q̄ ad hūanas Primū fit p virtutē quā vocat Arist. gnomicā Altez p epikeiā. quā dicere possum? bonam eq̄tate Et qm̄ rarissimi sunt tales circūspecti (req̄rit enī cū eruditōe lōgus expiētie vsus) nō expedit passim ab oibz q̄rere solidū p moralibz cōsiliū. neq̄ silt p̄sume re illō dare q̄sq̄ dz. p̄ferti n̄ habita cū suis circūstantijs oibz vera casus forma q̄ q̄rit

¶ Particula. xv.
Et certe frequēs istic ab inq̄rētibz solet iteruenire defect? Et cū ius ex facto oriat/ qd̄ mix si in rñsiōe fit deceptio. Non quidē semp ex rñdentis. sed ex inq̄rentis vicio. aut crebrius p̄pter fanta

siam paz instructoz. q̄ se palogifant dēci piūt z sophisticāt. putātes casus aliq̄s eē siles q̄s exynica qn̄q̄ circūstantia addita vel remota vel nō attēta/ constat p̄sus eē dissiles vel aduersos. Exēpla tacta sunt. Et apud medicinā dandā p̄ hoc vitium dū vnus sibi visus arrogānt perit? i hac aut hac medicina dāda. applicabit vñā receptā ad morbos ex causis oppositis ortos. nō attendēs q̄ aliud quod sanat calcaneū. nō sanat sed excecāt oculum:

¶ Particula. xvi

Quittam? narratōnes sup hac re vulgares. nec referam? q̄s iustā p̄/ inderōem vel nō/ valeāt aduocari p̄tendere. dū casum oēm ad se delatum. iustificandū suscipiūt Et veniam? ad alias cōclusiones cū suis modificatōibz. inuestigādo p̄cipue/ de intētiōe sustētātis ministz ecclie q̄ z q̄lis sit tenēda. z q̄ et q̄/ lis sit tenēda p̄ cū qui sustentat z recipit siue sit vnus siue sint plures/ secularz aut religiosus. ¶ Et sit conclusio. iij.

¶ Particula. xvij.
Sollicitudo pia cōferentis t̄palia/ si vult p̄t/ in sua generalitate suffragia req̄rere Et sub hac intētiōe sola stādo/ nō min? merebit sepe ap̄d deū/ q̄s pticulari? erigēdo ¶ Non h̄z p̄ria ps dubitationē. ¶ Scōda ps/ vtinā spūalibz oculis q̄les sunt oculi colūbini sponfi et sponse in cāticis/ aspiceret. qm̄ ap̄d illos/ perspicua esset. q̄ cognoscunt oia bñfactoroz oim q̄ntūlibet occultoz premia reposita ap̄d deū/ p̄pter quē z in quo fiūt ¶ Uerū pau- ci sunt spūales h̄mōi q̄ nō miscere curent grāno purissimo caritatis illō seminādo quedā zizania vanitatis. Fitq̄ illō virgilianū. Infelix lolū z steriles nascūt aene. Audi cōformitē illō euāgelicū q̄ siml exorte spine/ suffocauerūt semen verbi et fructū boni operis. ¶ Conclusio. iij.

¶ Particula. xvij.
Sollicitudo pia cōferentis t̄palia/ p̄t z dz amoneri clā aut palā per p̄dicatores aut alios/ sup p̄missa veritate/ p̄ directōe puriori intentōis sue Suadēda q̄ppe sunt bona cū dissuasioe maloz Abilomin? obseruet illō antiq̄ p̄ uerbi. Ne qd̄ nimis. qz q̄ nimis emūgit/ elicit sanguinē Amis exacuēs ferrū/ qn̄z vel hebetat vel cōsumit ip̄m. Satagens

De sollicitudine

deniq; totū quicqd seuerit aut messuerit puez esse/ nō habēs aliqd zizanior; neq; palcarum. qdñi frustra quidni stulte sepe conef z damnose fatiget. Nunqd eligibilis est granū aliqd vel impurū/ q̄ nullū colligere? Quo circa dicamus cōsequēter

Conclusio. v. Particula. xix.

Sollicitudo pia cōferentis tpalia/ potest cū bona venia. Immoz cū gratia/ conditōes certas apponere explicatūas intēōnis sue. Sufficere in primis debet ad cōsensum hui⁹ veritatis/ vsus totū cōis ecclie. q̄ sic hz z recipit. cui si q̄s detrahit imprudenter se decipit. Sūt autē tres p̄ditōes ppter quas pie p̄t pferēs appōere limitatōnes certas. Una p̄cernit psonā recipiētē. Altera psonā pferētē. Tertia psonā affīnē l' attinētē

Particula xx.

Atende z videbis expediēs cē p/ sone recipienti/ q̄ limitet ad certa suffragia. quatin⁹ reddat animus eius magis sollicit⁹ debitū soluere. z intentionē suā in deū dirigere. Quatin⁹ p̄terea maneat eius cōscia securior. quo poterit agnoscere q̄ obligatōe soluta/ quiet⁹ manet. Nec p̄cipendēde sunt due rōnes iste. Quib; addit tertia. Constat nāq; ap̄ deū q̄ nouit oia. qui z dicit. Ego de⁹ et nō mutor. nihil esse necessitatis aperire n̄as intēōnes z affectōes exponere. Hoc ergo requirit ppter nos orātes vt se exhibeamus nos tales nobis ipsi/ qualē cupim⁹ esse deū nobis. pios. amicos. sedulos. cōpatiētes/ z ita de reliq; affectib;. Sed q̄s nesciat/ q̄ orās plus mouet et afficit in se ipso. dū ad p̄cularia respicit. dū bñfactorū munera. dū obligatōes/ dū intentōes/ dū necessitates considerat/ q̄s in quadam vniuersalitate se tenendo.

Particula. xxi.

Idebis rursus circa psonā cōferētis/ expediēs esse frēq̄nter z necessariū aliqñ/ suffragia limitare. P̄tio si ad illa suffragia teneatur vel ex voto. vel ex sacerdotis iniūcto. vel ex alteri⁹ testam̄to. legato. vel mādato. Tertū est p̄inde suffragia ecclie vel singularis psonē/ nō tātū vale re. p mille aut om̄ib;/ q̄ntū si p vno fiāt. z hoc ad p̄ns supponat ex alijs opuscul. Nec est controuersia qualiscūq; apud doctores de suffragio satisfactōnis z redem

ptionis/ sicut exempla ciuilia z quotidiana cōuincūt de debere centū francos q̄ liberaret centū p se solutis. s; additis secuz decē socijs in p̄cipatōe liberalitōis/ p̄pria eius tantū dē liberatio tardaretur.

Particula. xxij.

Idebis deniq; circa psonā affīnē vel attinentē psonē conferētis/ referre q̄ plurimū/ si viderit z senserit p successiōes tēpor; z generationū/ q̄ talis patrens eius vel affinis talis fuit pie sollicitudinis/ vt p se et suis/ talia fieri cōstitueret pietatis officia. Nōne mouet ac cōmouet p̄inde/ p̄ces cū gratiaz actōe z laudib; ad deū referre. Nōne probabile est eidē aian dum fore/ vt quēadmodū ille fecit. ita z ipse faciat. Deductio latior patz aduertenti

Particula. xxij.

Conclusio. vi.

Sollicitudo pia/ cōferentis tpalia/ p̄t cū bono corde nedū in suffragijs conditōes apponere. s; cum hoc loca certa z honorabilia/ sue sepelitionis eligere/ cū appensioe insignior; seu titulor; cōscriptōe. iuxta sui status qualitatem. sic de pompa funeraliū diceretur. Sequit hec cōclusio/ p deductōes p̄cedētes. Et qm̄ inueniūt sanctissimi p̄res tlia curasse. Nā pie recogitata/ cedūt oia ad honore magnificū dei z ecclie tā militātis q̄ trāphantis. Et ad fidē sp̄m q̄s resurrectōis astruendā z incredulor; cōfutatioez proficiūt. Veritas est/ talia oia cōuertit nūc in bonā nunc in malā p̄tem. pro facientū pro cōferentiū. p reapiētiū. p inspicientū. p interpretantiū. diuersa et aduersa qualitate. neq; om̄ino aliter inuenies in opatōib; hūanis extrinsecus exhibitis. Ad qd adduci p̄t illud comicū. Talia sunt oia/ qualis est anim⁹ vtētis. Quēadmodū de diuitijs aut paup̄tate dixit sapiens/ q̄ substantia paup̄is f̄m cor eius

Particula. xxij.

Fundamentū suscipit hoc loco fastolo repetitū. Nolite iudicare. Qd vtriq; de talibus ad vtrūlibet indifferētib; intelligitur esse p̄ceptum/ vt qui manducat non manducantē non spernat. et econtra Qui offert tpalia/ nō offerentē nō sp̄nat. Dinc abbas pastor dic inqt sp̄ tibi. tu q̄s es. Et ne iudices quenq;. Sic z saluabit hūilitas. z curiositas sup̄ba/ piculosa temeraria z inquieta confundetur.

z Particula .xxv.

Conclusio septima.

Sollicitudo pia conferētis tēpalia defraudat si nō impleat obligatō vel pmissio vel conuētio secū facta. cessante causa legitima/nō implendi. Confor miter ad primaz cōclusionē est hec septia cōclusio. Restat solum difficultas in assi gnatōe causaz seu casuū. quibz et qñ p̄t p̄/termitti a recipiente/illud quod cōferens instituerat. Una causa est necessitatis. Al tera maioris vel vrgētoris vtilitatis. Ter tia p̄ dispensatiōem superioris auctoritatis. Que duplex est. vna sup̄ma pape. alia or/ dinaria prelatoz.

Particula .xxvi.

Necessitas incūbit. nūc et impote tia vel infirmitate recipientis. nūc et fortuitis demolitiōibz eccliarū et dissipatiōibz hereditariū atqz reddituū. quibz sustentādus erat minister ecclia sti. cuius bñficiū quod dabat prop̄ of/ ficiū. si prozsus deperijt. nō videtur a stri/ ctus remanere seruitio. nisi fortassis obli gatio remaneat aliunde.

Particula .xxvii.

Porro maior aut vrgētor vtili/ tas/prouenit quādoqz p̄ tps suc cessum. Vbi oportet (iuxta verbū iuristarz) q̄ alia rō reformet pactū. Hec est illud mirabile insolitū. vel impossibile cū in iuramentis et votis generaliter emissis de futuro/ plerūqz sic eueniat. vt q̄ genera liter pmissa bona esse videbant/ fiant i ca sibi p̄ticularibz/vel nō obseruāda vel mu/ tanda. qz noxia sunt. vel inutilia moribz. vel dissona ecclia sticis ritibz. seu boni ma ioris impeditiua. Suppenit ecēpla fre/ quēter si quis aduerterit. vt si quotidie di cenda sit missa de req̄em veniet dies nata lis dñi. dies resurrectōis ei⁹. dies penthe/ costes. Conueniūt parrochiani ad audi tiōez missę que tūc forte nō habet ab alio puto null⁹ diceret tūc cātandū eē de req̄ez

Particula .xxviii.

Atenderēt vtinā conferētes tpa/ lia/qd plus honoris et celebritatē affert circa diuinū religionis cul tum et viderēt q̄ aliquñ fructuos⁹ esset pro suffragijs hñdis/fundare die obitus sui/ missas vel alia fuitia/q̄ de sanctis sunt aut de tpe q̄ si in solis funeralibz seruitijs si/ steretur. Quēadmodū si fiat vnū annuale

iuxta ritū et significatiōem missalis. q̄tidie videtur habere plus deuotiōis in suscipi/ ente. qm̄ natura sic hz/vt identitas vel pas siva similitudo/causet fastidiū. **Abilo/ min⁹** oportet iuxta et prop̄ pmissa/ pias conferentiū et recipientiū puentōes/ non leuiter abzūpere. s; tractare reuerent. Quā uis nō est arbitrandū/ oēs hmōi cerimo/ niales institutiōes. obligatorias eē sub pe na peccati mortalis si trāsgradiant/ quia nec de alijs p̄stitutiōibz lōge eētialioribz ordini monastico/hoc est sentiendū. Lō/ temp⁹ autē nihil solicit⁹ sup̄ impletiōe ta liū/crimē hz; tam ap̄d monasteriū seu col legiū/q̄ apud singulares.

Particula .xxix.

Ceterz de dispensatiōe superioris ad ditū est. p̄ tertia causa. qm̄ nō oīm est passim tales casus descidere sub regu lis generalibz emergētes sed ad prelatos spectat interpretatio iuridica. ad doctores scholastica. p̄sertim qñ potest esse rōnalis dubitatio de duplici casu priori. necessi/ tatis videlicet et maioris vtilitatis. Sz an/ dis vero nunc apiri possit discussio super hac materia dispensatiōnū et cōmutatiō/ nū/tam in respectu dispensantiū/q̄ in or dine dispensatiōem quereantiū et recipien/ tiū que specialē postulat separatiū tractatū sicut et quedā alia/cursim hic p̄trāsita.

Particula .xxx.

Dicam⁹ vnū hic et nūc p̄ expediēti tutius esse semp̄ assumere dispen satiōem superioris seu cōmutatiōem. q̄ vt ha beri cōmodius possit pcurandū est ab au toritate papali/p̄sertim in religionibz exē ptis/q̄ detur aliq̄s ab eo substitut⁹. sit de religione. sit aliū. q̄ facultatē habeat toti ens quotiēs videbit dispensandi. ad quē facilis pateat accessus. Hoc consiliū in alijs etiā casibus cōscientie scrupulosis/ salubre est. sint illi casus occlti. sint publi ci. sint sup̄ peccatis. sint sup̄ penis et irre gularitatibus peccatorū.

Particula .xxxi.

Demū papa rite consultus/non se reddat difficilē cōcedere talia qñ et vbi nō apparet fraus vel laq̄us ista qren/ tiū. nō in velamē false libertatis malicie. sed serenatiōem consciē et dilatatōem viaz penitentie. Quia in recolligē ex consequē ti de p̄ticularibz exemptōibz a p̄latis ordi narijs/q̄ frequēter noxie sunt. nedū p̄pter

De sollicitudine

preiudiciū iuris alieni. nedū propter con-
turbatōem ordinis eccliaſtici ⁊ gerarchi-
ci. verūz propter incommodū collegiū ſic
exempti. Cur ita? qz nimirū precluſit ſibi
recurſum facile/ad prelatū ordinariū. dū
queſiuit quaſi libertatē excutiēdo iugum
ſuum.

Concluſio octaua

7 Particula. xxxii

Sollicitudo pia/tpalia conferētis
ſi ordinauit miſſam eſſe dicendā
(exempli gratia) die lune p ſeipſo
defraudat p recipientē ſic obligatū/ ſi det
tales miſſam p altero. ſiue fiat hoc ex prio-
re. ſiue fiat ex obligatōe vel ſuſceptōe ſub-
ſequēti. Ratio pſpicua eſt p deductōem
ad impoſſibile vel inopinabile. Da ſiqui-
dem ita eſſe/ qz vna miſſa ſufficiat p duo-
bus/ dabis obſequēter qz ſufficiat ⁊ libe-
rabit. pro trib. pro decē. pro centū. p mil-
le. ⁊ ita pro quotlibet. ⁊ pro toto mundo.
Dabis vltērius qz nō erit melior cōditio
pcurantis ſibi miſſam peculiare. Dabis
deniqz qz pro vna miſſa/ potuerūt centūz
habite ſub voto ſub pmiſſo. ſub iniuncto
p forz penitētie vel alterius iuſticie/ ſolui.
Cur ergo tot preſbiteri. tot miſſe cōſtitu-
unt. cū vn' ſacerdos cū ſua miſſa vnica ſa-
tis eſſet pro omib'?

Particula. xxxiiij

Allet addere forſitan aliqz. qz re-
cipiens/ dū habebat prius ad ſuf-
ficiētiā pro ſuſtentatōe ſtat' ſui/
vel ex beneficio vel patrimonio vel pie col-
lato/ fraudat ⁊ peccat tam primū qz ſecūz
tota ratio cōferēdi tpalia miſtris eccliaſti-
cis/ videat eſſe/ ſua ſuſtentatio nō diuina
rū accumulatio. vel ornatus pompatic'.

Sed hec aſſertio durior eſt qz oportet
ſup qua memini pridē in quadā lectione
queſuiſſe. Deniqz qualis ⁊ quāra ſit mē-
ſuratō ſufficiētie ſtatus. nō p̄t ſub arte tra-
di. Nam qd vni paz eſt/ ſit alteri nimirū.
immo ſit in eodē/ pro varietate tpm ⁊ cir-
cuſtantiāz. talis varietas/ qnqz rōnabi-
liter. qnqz vero culpabilr. dū quis accipit
⁊ aſcēdit ſtatū/ ſibi morib' qz ſuis ⁊ merit'z
improporcionatū. faciēs ſibi nō de neces-
ſitate virtutē ſed de vicio neceſſitatē. Ad-
de qz recipiunt aliqñ tpalia/ p̄ter vel ſtra
neceſſitatē p̄ntem. aut nō p ſolo ſtatu reci-
pientis. ſed ad alioz prouidā piamqz re-
leuatōnem.

Concluſio nona.

Particula. xxxiiij.

Sollicitudo pia/ conferētis tpalia
procurādo ſibi miſſam iuxta ca-
ſum priorē/ nō defraudat ſi preſ-
biter recipies/ adiūxerit alioz in orōibus
ſuis publicis aut ſecretis/ vt in memento
aut ſi offerētes (vt ſoler) poſt euangeliū re-
cipit. **Q**uoderaſ hec cōcluſio precedētē
ritū ſimul ecclie cōſeruat. ⁊ exercet carita-
tē. quā ruruſ a terrena cupiditate diſcer-
nit. Deniqz doctoz cōciliat apparentē in
aliqz diſcordiā/ cuius aſpect' ad diuerſa
huius ad hec illi' ad iſta/ vertebatur.

Particula. xxxv.

Quam' a p̄ferente tpalia queſtio
magis emineat. **E**t prio vis o frater vt
in miſſa quā p te dici cōſtituis/ nulla dica-
tur locis ſuis alia penit' orō quā p te/ pu-
to nō debet ſicut ⁊ nō dēre debet/ qz hec fie-
ri nō phibet. **V**is ruruſ o frater qz in
memento tam pro viuīs qz pro defunctis/
nullus cōmēdat' habeat niſi tu ⁊ tui. Rū-
deat oportet qz hoc nō intendit. qm̄ inſti-
tutōni ecclie iā ipſe repugnaret. **V**is p̄-
terea qz volētes ad offeratoriū venire q̄tin'
ipſi miſſe p̄cipies ſint/ repellāt: certe nec
hoc dicit ſi ritū eccliaſticū plene cognoue-
rit. **Q**uid vis igit tibi frater fieri p pecu-
liari miſſa tua? **S**i nō dērit volo. tota mea
ſit. tota cedat in ſpūalem vtilitatē meā. to-
ra valeat ad remiſſionē pctōz meoz ⁊ ſa-
tisfactōis debite vel iniūcte redēptōem.

Sed an hoc ita vis frater: qz ſacerdos ni-
hil ſibi mereat. nihil ſeipm̄ iuuet. nihil p
ſeipſo ſatisficiat/ nihil demū repēdat ob-
ſequij p̄ntib' / nihil bñfactorib' nihil cō-
mendatis. **S**imilr et tu cōferas nihil ec-
cleſie toti militanti. **N**olo dicit ⁊ iure di-
cet. **Q**uid ſupeſt igit/ niſi referre quāti-
tatē ſuffragij deo qz qualis tibi debita ē
nolito murmurare. ſciat p̄fecto ſciat ille qz
montes ponderat in ſtatera. tua ſimiliter
dona menſurare. **A**dde qz in oblatōne
tua fortaliſ aliij ſunt melioris conditōis
vt participent/ qz tu ipſe. **Q**uō petes: hoc
in qz modo. quia de bonis eozuz. vno mo-
do vel alio male queſitis/ facis elemoſinā
facis fundatōem. dilatas pompā tuā. fa-
cere vis nomen tibi/ aut modēſtius ſenti-
endo loquendoqz. tu debitor es parenti-
bus patrie. benefactorib'. deniqz vniuerſe
cōmunioni ſanctoz. **P**aret igitur ſub
hoc interrogatōnis ⁊ reſponſionis typo

conclusio declarata. **Conclusio. x.**

Particula xxxvi

Sollicitudo pia/ cōferentis t'palia non defraudat si iuxta cōsuetudinē ecclesie quā ipse scit/ apponat vnus obit' (exempli gratia) cum suo certo die fundato. ¶ Da oppositū dānabis omnes fere cathedrales et collegiarias et parochiales immo et monasteriales ecclesias. Contradices in sup' ratiōi que nō vult vt cuilibet cōferenti aliquid/ pro suo obitu fiant semp' exequie speciales. quoniam sepe modicū et insufficiens est quod offertur/ ad sustentatōnem ministrorū. Et obligatio de obitu faciendo/ cōditōnem recipit (et si nō semp' explicet) implicitā. Itē nec dies anni sufficerēt si cuilibet soli certus dies obitus aut etiā aliunde institutis esset seruandus. Si vero talis cōferens t'palia/ nesciret consuetudinē ecclie prout ipsemet de collegio seu corpore suo sciunt et fertur intentio sua q' obitus annuatim fiat pro se solo tali die. nihil tamen explicat super hoc. tunc adhuc bona fides et eq'tas recipientiū saluatur in sua cōsuetudine. Si autem fiat mutuus et expressus cōsensus inter dantem et recipientem: nō apparet q' consuetudo militet/ vt alter obit' coniūgatur. iuxta modū septime et octaue conclusionū. **Conclusio. xi.**

Particula. xxxvii.

Recipiēs/ defraudat crebro semetipsum in receptōne t'paliū. Quāuis videat esse regula iuris/ q' nemo sibi ipsi facit nec volenti aut consentienti/ faciat iniuriā aut fraudē. nihilomin' inuenit p' metatoram hoīs ad seipm/ fraus sicut et iusticia. Et hoc ad p'ns supponat. Et tangam' in facto modos aliquos. ¶ Prio si mentit' iniquitas sibi et prio. dū nō implet nec implere proposuit/ que pmisit. satis est ei si pecuniā vnde cūq' collegerit. quasi dicēs sibi met' illud meritiū. Promittas facito. quid enī pmittere ledit'. Polliticis diues quilibet esse potest. At vero dū lucy q'rit in bursa. damnū adquiret et nū in anima. sententia est Augus. **Particula. xxxviii.**

Facit aliam sibi defraudatōez subinterpretatōis cuiusdā velo latentem. Dum se iudicē constituit in causa p'ria sue obligatōis. Cōmutans illam. p' voluntatis arbitrio. Aut dum suffra-

gia nō plus agit pro bñfactorib' et fundatoribus/ q' pro ceteris quibuslibet. dicēs sibi satis esse suam in generalitate sola intentionē continere. quoniam sciet distribuere deus prout volet et quib' volet et quantum volet. Exemplū de paupe/ debitis in solubilib' obligato/ q' liberat se cedendo coram iudice suo/ omnibus bonis suis. Posita videt' hec doctria/ sub fine cuiusdam opusculi de valore oratōnis/ addito de quadā Helania nobili romana exemplo. Verum nō ita sub vniuersali regula sermo factus est/ quin distinctōem discretionēq' recipiat. Propterea dicamus viceversa/ casus aliquos/ quibus expedit et quandoq' necesse est/ intentionem ad particularia traducere.

Particula. xxxix.

Constat in primis q' licet de' non cegeat intentione nostra vel oratione particulari/ sicut nec alijs bonis nostris vt alijs benefaciat. nihilominus vult fm ordinem sue sapientie dare aliqua/ dum specialiter ad ipsum dirigamus oratōnes nostras. qualia nō esset daturus sine illis/ vt non sint vacua sapientie sue opera/ iuxta verbum sapientis. Constat insup' q' nouit deus ponderare merita intentiones et corda conferentium t'palia. dat tamen aliqua cōferentibus dum fiunt oratōnes et suffragia postmodum pro ipsis/ que et qualia nō daret/ si dimitterent nec fierent. Patet in illis qui constituūt in suis testamentis aut aliunde/ certas pecunias restitui vel dari pauperibus. qui licet sic ordinando possint mereri non tamen proficit eis et alijs tantundem hec voluntas/ non sequēte effectu/ sicut sequente. quoniam in casu maneret iste ordinans adhuc ad restitutōnem posterius obligatus.

Particula. xl.

Concedimus vltra q' recipiens tēporalia/ potest habere aliquonēs oratōnes seruentiores et deo placetiores/ dum non facit eas in particulari pro his aut illis personis. Immo tradit Hugo de sancto victore in suo de oratione. Et trahitur satis ex verbis sancti Anthonij/ q' oratio tunc est acceptissima deo/ dum omnium et suūpius obliuiscitur.

De solitudine

nec scit quid petit / propter quēdā in deo
raptū et subleuatōem vel ascēsum. Nō autē
modo loquimur de orōe tali. sed potissime
de vocali. sup quā et de q̄ cadit et plurimū
obligatio. dū p suffragijs tpalia cōferunt

Particula. xli.

Quāuis o vtinā psuasum haberēt
hoies seculi / quantū sit acceptioz
orō talis p deuotos silentes et q̄etos. quā
tū preterea sua ad deū eleuatio etiā iocun
dissima prozsus et suauissima plus impe
trat apud deū / plus eūdē placat / plus sol
uit de penis debitis. plus de meritorum
gratjs impetrat. q̄ sola talis exercitatio
corpalis in vigilijs supra modū et cantico
rum multiplicatōibz / que sepe plus extur
bant cerebrū / et tediū gignūt / q̄ deuotōez
inducant. Qualia per prophetā notauit
aliquādo domin⁹ dicens. Aufer a me tu
mulum carminū tuozū Non ideo tamen
vt culpenus ita loquimur. sed vt rationa
bile fiat obsequiū. Et bono vni meli⁹ ali
ud preferat. Neq; semp animalis homo p
ualeat. et spirituale / ordine non recto diu
dicet. Sed qd; vt hoies sunt (ait quidā)
ira morē geras priuilegiū quoq; paucoz
officia leges et iustitua nō mutat plimoz.

Particula. xlii.

Hadamus q; in certis casibz / non
expediret / vt recipiens tēpalia ha
beret ad conferētes p̄ticularem ni
mis aut frequentē recogitatiōem. Docet
hoc exemplū magni patris Arsenij. q; ro
gatus a quadā nobili matrona vt sui re
cordaret. Ora inq̄t deū vt deus debeat ex
animo meo memoriā tui P̄nt itaq; tales
aliqui recordatōes / plus orantē suis fan
tasijs impedire / q̄ deuotōnem augere vel
puram efficere / reuoluendo.

Particula. XLIII.

Subiungam⁹ cōsequent / q; ex hu
militate laudabili / p̄t fieri corā ta
li aliqua cessio omniū bonoz spī
ritualiū in manibz suis p̄portionabilr ad
forū extrinsecū de temporalibz bonis ratōe
debitoz. et hoc ex consideratōe tot exacto
rū / quibz obnoxij sumus / et qui nos pre
munt et quodāmodo suffocāt / dicētes ex
omni parte Redde qd; debes. vt sunt crea
tio. recreatio. redemptio. debitorū toniēs
facta remissio Preterea tam crebra / nunc
vno modo nunc altero / immediate et me

diare facta receptio Quo casu pauper ho
mūcio sic dephensus et angustiatus / dice
re potest ad deū. Dñe vim patior respon
de pro me. Tu in quā q; p̄cessū nostrū es.
nostra iusticia. nostra. redemptio. Redde
creditoribus meis quomō vis et scis. tm̄
modo vita gratie in paupertacula hac me
sustentes et satis est.

Particula. xliii.

Pro nullus debet in dubitatiōz
vertere / quin p̄ticularis intentō et
attentio directa deo pro istis aut pro illis
sit efficacior et laudabilior plerumq;. Pri
mo ex gratitudinis virtute. et ingratitudi
nis euitatiōe. Secundo ex augmento de
uotōnis affectualis. quā naturaliter ha
bet parere beneficioz recordatio si gratia
dei coniūgatur. Dicit solet et verum est / q;
particularia magis mouent. immo consi
liū est pro duris et in deuotis / vt per cogi
tatōnes tales / semetipsos afficiant et duz
cor emolliant Tertio quia fit obligatōis
certior impletio et ad serenatōnem consci
entie satis valens dum experit homo se fe
cisse vel facere quod tenet ex conuētiōe.
Demum non impedit ex hac particulari
recogitatiōe / cessio fieri generalis qualem
notauimus. sed iuuatur.

Particula XLV

Conclusio duodecima.

Recipiēs temporalia potest iterum
defraudare seipsum dū maledictō
nem incurrit qua dicit. Maledictus qui
ptem suam facit deteriore Verū est ira
q; q; opus spirituale factū pro satisfactōe
non valet tantūdem pro multis sicut pro
paucis ceteris paribus Obligans igitur
se ad satisfaciendū pro alijs / non tantū
dem facit pro proprijs suis debitz in hoc
mundo vel in purgatorio / quantū si pro
prie liberationi totus insisteret. Stabit
ergo q; pro receptōne sustentatiōnis hui⁹
vite mortalis laborabit i purgatorio pe
nas luens multis annis. Quāuis in casi
bus multis charitas ad proximū exhibi
ta pie / recompensare valet huiusmodi di
latōnem liberatiōnis proprie / in augmen
to premij vite eterne. Dum preterea fecit
se homo pauperē propter deum et salutez
propriam / dum rursus fecit aliunde sibi
amicos de māmōna iniquitatis dedit q;
vt reciperet et recepit vt daret.

¶ Particula. xlii.

Quæderet hoc loco materia de medi-
citate corporali / vtrū videlicet obliget
recipiens elemosinā sub titulo medicitatis.
hoc est solo titulo et respectu naturalis dese-
ctus absque alia recompensatioe seu redditioe
mutua temporalis vel spiritalis. alioquin non
esset vera mendicitas sed commutatio qua-
lis est in ceteris ecclesiasticis reddituatis.
Vtrū in quā talis mendicās / tunc et liberi
us viuat apud deū et homines. quā alij qui no-
lunt esse contenti solo hominū paupertatis ti-
tulo. sed obligatiōem iuri diuino et natura-
li consonā voluntarie coniungunt. imo conse-
quenter laberentur in quā sitō si stant isti duo
tituli pariter in eodē pro eodē. medicare
et orōnū vicem sub obligatiōis pacto repē-
dere. Deinde profundū fodiendo aut agi-
tādo / pulcer veritatis thesaurū et fulgor ap-
paret oculis non infectis. sed ad exitū pro-
fite conditiois / iam sermo festinat.

¶ Particula XLVII**¶ Conclusio. xlii.**

Recipiens defraudat se. dum accipit
officiū intercessiōis / ipse quod deo di-
splicet et est in peccatis totus. ¶ Fuit
qui dixerunt multa et terribilia circa mate-
riā istā / de peccatoribus ecclesiasticis / vt quod sunt
fures et latrones in tractatiōe et dispensatiōe
ne et receptiōe temporalium / quod non faciunt fructus
suos / et quod tenent ad restitutiōem. nec possunt in
de elemosinā facere. cum multis similibus. quod
rum alij sunt expresse dānata quod erant de er-
rore albigenensium et vualdensium et nouissime
vnicklessitarum et huissitarum quod sumpserunt oc-
casiones errandi / ex odio et zelo non secundum scientiam.
contra discoloros mores ecclesiasticorum
quod intuebantur magis detestando et cum indi-
gnatiōe. quod miserando cum pia orōne et mo-
desta redargutiōe. Arguēdo preterea per simi-
litudines dispensatiōis temporalium ad spiritalia.
que non semper eisdem pedibus currunt.

¶ Particula. xliii.

Quoniam concedimus autem quod ecclesiastici pec-
catores / possunt in multis casibus
facere fructus beneficiorum aut religionum
suos. quod quis ad consecutiōem vite eterne /
non sunt digni pane quo vescuntur. quod quis in
super non ita satisfaciunt deo sicut iusti. Sed
multa deus concedit in gratis. Nonne po-
test existens in peccato debens decem soli-
dos proximo satisfacere sibi nec obligat

remanere. Nonne posset etiam nomine al-
terius debitoris quasi mediator / solutio-
nem hanc offerre. Possumus ita iudicare
de peccatoribus ecclesiasticis. quod tam nomine pro-
prio quandoque / quod in persona ecclesie cuius mi-
nistri sunt / possunt se et alios adquirere. quod quis
non stat eos esse tales et saluari vel mereri.

¶ Particula. xliii.**¶ Conclusio. xliii.**

Recipiens temporalia / se defraudat et
proximum. dum supponit ad reddi-
tus iam constitutos / nonas pro alijs
obligatiōes / pro quibus incōpossibiles aut ea-
rum distractiuas. Sunt qui super priorē fun-
datiōem exempli gratia. et fratrum sic recipi-
unt nouos / vt seruitiū non hinc augeat.
Sunt qui recipiunt sub tali pacto / quod in
omni euentum / debeat semper fieri seruiti-
um pro collatoribus ultimis / etiam vbi
deficerent ea omnia que tradiderunt. ¶ Cō-
stat in his casibus et similibus / defrauda-
ri potest / qualiter ipsi posteriores defrau-
dantes / non vellent sibi fieri per eis sub-
sequentes.

¶ Particula. l.**¶ Conclusio decimaquarta**

Recipiens temporalia dum defrau-
dat se et proximum / dicit interpretati-
ue defraudare deum. quoniam deus est
princeps supremus / curam habens homi-
nū. et reputans sibi bene vel male fieri quod
eis fit / et inde cōsurgit meritū nostrū apud
ipsum. Facit ad hoc parabola illa de ope-
ribus misericordie commemorādis in die
iudicij. Veruntamen appropriati dicitur
aliquid in defraudatiōe dei fieri / dum di-
recte et immediate dimittit illud quod ad
gloriā suam celebrandam et recolendam
fuerat institutum.

¶ Particula .LI**¶ Conclusio. xlii.**

Recipiens temporalia presertim cōstitas
pro se et successoribus / debet cum
bona fide et sagaci discretiōe dili-
genter in recipiendo considerare primo quod
licet / secundo quid decet / tertio quid po-
test et expedit / nedum ad presens sed etiam ad
futurū. Euenit itaque sicut in agentibus iter
longum quod paruū pondus in se / in princi-
pio aut pro pauco tempore sit tolerabile. quod pro
successiōne continuā / redditur velut un-
portabile. Sic de paruis et paucis suffra-
gijis dum vel iungunt alijs vel perpetuant / pos-
sum inuenire

¶ Particula. lii.

HDe memoria hominum labilis est. Quia propterea superuenientes non defacili suam attentionem applicant ad insolita. Quia in super custodia est quantum commode fieri potest uniformitas apud fratres. sicut in cibis vestibus aliisque conuictu. sic in officio et cetera aliisque ritibus. et ita de considerationibus hominum. **S**icut nihilominus frequenter obligationes in oppositum. aut propter inadvertentiam inconsiderationemque recipientium. aut propter penuriam. aut propter complacentiam confessionibus faciendam. aut quia non audent recipientes apponere conditiones pro seipsis licitas decet et expediens. **¶** Quare sic quia non placent conferentibus. quales sunt carnales et spiritualium non capaces maxime eorum que regularis disciplina constituit aut requirit. Denique fit hoc propter auariciam recipientium et eorum turpem questum. qui casus palam statim habet culpam. siue fiat in augmentum propter necessarium iam fundatorum cenobiorum. siue multo amplius si queratur noua fieri fundatio pro fas. pro nefas ad faciendum sibi sub religionis augmento famam ubi potius ignominia dici debet. quam sedis innitit fundamentis.

¶ Particula. liij.
Sunt alie intentiones viciose quas non oportet omnes hic numerare. sicut de publicis raptoribus. de usurariis. de obligatis ad restitutionem certam. qui putant pro fundatione se quitare. quod aptum est potius semet inuoluere. non aduertentes verbum illud tremendum sapientis. Qui facit elemosinam de substantia pauperum. quasi qui victimam filium ante patrem. Constat autem quod recipientes ipsos pro pena constituit. si non maior aliquando. quanto spiritualiores et exemplares sapientiores in super et timoratiore esse debent. Proinde que ad restitutionem incertas tutior est receptio. maxime dum superioris auctoritas iuncta erit. Quamuis sit hoc in loco aliquid monstrum simile circa debentes restituere. cum sciant quibus et qualiter. quos citius induci videbis dare centum titulo fundationis alicuius. quam decem restituere. Adeo prona est vanitas diligere vanitatem. adeo cor humanum pronum est querere mendacium.

¶ Particula. liij.
Rerum quia de preteritis nisi pro quantum faciant ad cautelam futurorum. non est consilium. Superest unum inter cetera remedium generale iam tactum. videlicet superioris interpretatio. Pro futuris vero. sedula

et crebra cogitatio cum mutua collatione seniorum. ut deinceps ab omni specie mala quantum possibile fuerit. semet abstineant quoniam deus non eget fraudibus aut dolis nostris. ut vel colat crebrius. vel abundantius suos altat. aut cultores hos vel illos multiplicet. que multiplicatio non magnificet leticiam. Sed dum facit de superfluitate aut superogatione necessariam obligationem. affert inquietam sepe damnablem sollicitudinem. contra preassumptum verbum quasi pro themate. Nolite solliciti esse. etc.

Particula .lv.

Ad damus ad preterita pro veteriori doctrina de sollicitudine. que prior et vera sollicitudo est querere regnum dei et iusticiam eius. ac proinde iuxta petri ammonitionem. omnem sollicitudinem proijcere in deum. quoniam ipsi cura est de nobis. Attamen in querendo regnum dei iusticiam eius. que aliter in regula monachali videtur appellari opus dei opus diuini seruitium. multe se scrupulorum sollicitudines ingerunt. tres nominatim. Una quoniam affligitur quandoque supra vires corpus. Altera que remanet ariditas quedam mentis. Tertia que euagatio cordis compesci non potest. ac exinde videtur omnis fructus perdi vel peccatum committi.

¶ Particula. lvi.
Intritur hanc sollicitudinem scrupulosam verbum beati Bernardi. de modo psallendi. qui non satis videtur apud multos explebilis. propter tres istas rationes. dicit ei sic. Boneo vos dilectissimi. pure semper ac strenue. diuinis iteresse laudibus. Strenue quidem ut sicut reuerentem ita et alacriter domino assistatis. non pigri. non somnolenti non oscitantes. non parcentes vocibus. non prescidentes verba dimidia. non integra transilientes. non fractis et remissis vocibus muliebri quoddam balba de nare sonantes. sed virili ut dignum est. et sonitu et affectu. voces sancti spiritus depromentes. Pure vero. ut nil aliud dum psallitis quam quod psallitis cogitetis. Spiritus enim sanctus. illa hora gratum non recipit quicquid aliud quam debes. neglecto eo quod debes obtuleris. Psalmodya non multum protraham. sed rotunda et viua voce. cantem. **¶** Hec et sine versus. simul itonem?

z simul dimittamus. punctū nullus teneat sed cito dimittat. post punctū bonā pau-
sam faciam? nullus ante alios incipet ni-
mis currere. Sumat. aut p^o alios nimium
trahere vel punctū tenere. siml^o cātem? siml^o
pausam? semp in auscultādo. Nec ille.

¶ Particula. lvij.

Consitemur expediēs esse? propt^o
min^o istructos et nimis litterales
aliqua dicere. Et p^orio q^o hec est exhortatō
nō pceptio. Boneo vos inq^o S; tū aliq^o
vident^o asseri que diuinā obligatōem insi-
nuāt. vt illō. spūs enī scētis illa hora gra-
tū non recipit. zc. In quo dicto difficul-
tas maior pender. qm̄ de nō parcendo vo-
cib^o nec remittēdo. pstat q^o corp^oalis excu-
sat debilitas. Illa p^ocipue que turbatōez
capitis in lesionē iudicij rōnis affert. cui
piculo supiores tota vigilātia tenētur in-
vniuersis z singulis occurrere. q^o facto/ nō
oportet in alia veratōe vel corp^oali numiū
pios esse. S; de labore z dolo^o z de vera
tione corp^oali letari in spū. ppter mercedez
quā vnusq^o recipiet fm̄ suū laborē / ad
quē homo nascit. sicut auis ad volatū

¶ Particula. lvij.

Non parces inq^o vocibus/ certe
nō ideo suadere vocē clamorū; Rō-
talem que venax/ q^o cerebri/ q^o vitalium ru-
ptiua sit. Non deniq^o comprehendit debili-
ores. In qualiū numero scribens Bern.
sepe fuit ascriptus. Alioq^o tanta scribere
cū l' dictare/ clamor ille p^otinuat? n̄ tuliss;

¶ Particula. lix.

Hucro de vocalis orōis attētōne
multi multa dixerūt multa sc̄pse-
runt. tentauit vero nostra sollicitu-
do/ si posset hec difficultas/ ad pauca cla-
raq^o resolui. Et occurrit nobis distinctio
talis. Sunt in orōe vocali/ tria. vnū p
modū materie, aliud p modū forme. terti-
um p modū finis qui cū forma sepe coin-
cidit. Materia orōnis/ cōsistit in verbis.
Forma in sensu verborū. Finis in eleuatō-
ne mentis ad deū. Et hic finis duplex est
vn^o fundatus conformiter ad sensum ver-
borū. q^o p^o dici finis prim^o. ali^o est fundat^o
vn̄cunq^o p diuersa/ licz nō tria. Ex q^o disti-
ctōne eliciunt^o propositōes que sequuntur

¶ Particula. lx.

Materia orōis/ cadit p^ocipalr sub
pcepto. sic q^o orans absoluit. siue

cogitet actualiter siue nō/ siue vaget men-
te vel corpe. dū pferat orōis verba. vel pfe-
rentes audiat. iuxta qualitātē orōis. Alio
quin nō esset salua om̄is caro. Et p^o exem-
plis z explanatōe pceptoz diuinorū vt de
ieiunio z honore parentū. que nō iō sunt
peccata si non fiant ex gratia. Si nō im-
pleatur semp intentio p^oipientis et finis
sicut alibi patet latior deductio. Sic enī
dicimus/ q^o agens opus penitentialē per
confessorē impositū. q^ouis hoc fiat in pec-
cato/ non tamē tenet iterare. vt exēpli gra-
tia dare itez sex solidos. vel ieiunare. vel
orōnes certas repetere. verum est q^o talis
satisfactio/ nō est reconcilians deo propt^o
impedimentū peccati. et tamen ratōe ope-
ris est adquirās hoc est ab obligatōne sol-
uēs. etsi nō sit deo recōcilians tū agēs nō
ideo peccat. quāuis sit in peccato.

¶ Particula. LXI.

Sensus orōis/ nō cadit sub p^oce-
pto. vt recogitet semp vl̄ intelliga-
tur. Patet de illiteratis z idiotis. Patet
de canticis in tubis z organis. Patet de
passibus obscurissimis canticorū mari-
me prophetaliū de quib^o accipitur mysti-
ce q^o tenebrosa aqua in nubibus aeris. et
iterum. Flubes z caligo in circūitu eius.
Patet insuper de multis scripturis habē-
tibus in superficie verba carnalia que pl^o
incitarent recogitata/ mentes imperfecto-
rum/ ad lubricitatem (quia nondum spi-
ritualis sensus capaces sunt) q^o ad spiri-
tualem deuotōnem. Sunt alie narratio-
nes quedā valde steriles in superficie lit-
terali/ habentes tamen aliquid suauita-
tis spiritualis/ si non apud illos. apō ta-
men alios pfectos qui forti meditatione
sciunt sugere mel de petra. oleumq^o de sa-
ro durissimo quales inueniuntur paucissi-
mi. Leteris vero/ quid nisi fastidium vel
nauseam vel mentis ariditatem taliū dis-
cussio z ruminatō sola pferret vel afferret

¶ Particula. lxij.

Propterea dicamus consequēter
z conformiter ad sanctū Thomā
et rationem/ q^o finis in oratione
p^oncipalis/ est eleuatio mentis in deum
mediate vel immediate. directe vel indi-
recte. p^oncipalr vel occasionatiue. Orās
vero qui non potest consequi finem istuz
per recogitatōem attentam sensuū orōis

De solitudine

particularis que profertur. et hoc propter aliquam ex causis tactis. qui tamen finis dicitur proximus et quasi proprius huic orationi. debet cum omni libertate spiritus et absque scrupulorum solitudine contentus esse si finis ultimus meditationibus alijs consequitur. Felix si dicere posset. Oculi mei semper ad dominum. Meditationis cordis mei in conspectu tuo semper. Levavi oculos meos in montes unde veni. auxilium mihi. Felix si non datur ei contemplantum volare. si potest vel reperire vel more locustarum semet excutiendo vicissim saltus dare.

Particula. lxxiiij.

Meditatio premissa cantandi Bernardi non repugnat huic propositioni. Particula. lxxiiij. sic afficiens se ad deum per alias cogitationes non elicitur ab immediato sensu littere que canitur non facit aliud quam dicitur neglecto eo quod debet. immo facit omnino quod debet conformiter ad finem a spiritu sancto prescriptum. Veritas est quod ceteris paribus expediens est affectionem suam exercere iuxta litteram que profertur propter quantum orationi in speciali rationes. Una est scriptura veneratio in qua spiritus sanctus semper loqui creditur. Altera est particularior eruditio circa mysticos sub arido vite nucleo clausos sensus. Tertia est suavior assuefactio circa quotidianos carnis. Quarta est maior stabilitio circa determinatos affectus quam circa vagos et iugiter novos. Addatur oratio que petat revelari sibi suavitatem mellis sensus in littere favo latetis. et hoc per compassionem meditationis que profertur non fiet nisi dederit deus prout intellectum sapiens thesaurum suum aque vive.

Particula. lxxv.

Dignus plurimum profertur si prius ante tempus orationis fuerit cohibitio sensuum exteriorum quam dominus ianuis clausis dedit pacem et spiritus sanctum discipulis. Sit insuper continua muscarum inutilium a facie cordis effugatio manus fortis attentionis. Non ita tamen quando aliquis sit expediens nihil pendere suam importunitatem propter importunitatem eam abijcere conari licet perditur sint ad horam suavitatem yngenti. Hoc confirmavit unum patrum exemplo de retentione veteri in palatio. aliter de catuli latratu aliter de auca sibi lo aliter de muliere litigante aliter de riuo qui violentior fit obice posito aliter de cachina tibi terrere pueros volentibus aliter de blasphemie spiritus aliter de pruritu curiositatis que

non scalpedit curam sed per musculos accedit. Est autem curiositas studium ea sciendi que nos vel non decet vel non expediunt vel non edificant. Hanc compressit ipse in apostolis die ascensionis. hanc in petro quere de statu Johis quod ad te ait. Tunc sub hoc metro cohibebat se unum dices. Clause quod ad te ista. quod tu. duc cor in alta. Fac operum in unum. deinde vacato tibi. Placuit ad confirmationem precedendum ponere per expressum verba sancti Thome super. lxxv. di. xv. materia de oratione. questione. iiij. articulo. iij.

Particula. lxxvi.

Trento inquit in oratione potest esse triplex. Primum enim est attentio ad verba que petimus. et ad petitionem ipsam. et ad ea que petitione ipsa circumstant. sicut est necessitas pro qua petit de qua roga fit. et alia huiusmodi. Et quecumque harum attentionum assit non est reputanda inattenta oratio unum etiam illi qui non intelligunt petitionis verba ad orationem attentio esse potest. Sed tamen ultima attentio est laudabilior quam secunda. et secunda quam prima. Et quia anima non potest esse vehementer attentata ad diversa. ideo prima attentio potest nocere ut minor sit orationis fructus si secunda evacuatur. vel secunda si tertia omnino tollatur. sed non e converso. Tamen attentio contra accipiendum. ad aliquid trium predictorum non nocet. sed multum prodest. hec ibi.

Particula. lxxvii.

Porro circa finem opusculi possumus addere distinctiones magistrales de attentione et devotione et affectione que alibi seorsum notate sunt.

Prima distinctio. xij. membrorum

De devotio in oratione quandoque non admittit alias quascumque cogitationes nisi solius dei. et hoc est in presenti vita rarissimum. ubi vix hora vel dimidia sit in celo mentis silentium.

Secunda Devotio quandoque recipit alias cogitationes. sed pertinentes et ordinatas. et solum tales. et hoc est rarum et bonum.

Tertia Devotio recipit cogitationes impertinentes et quasi superfluas. et hoc est quotidianum.

Quarta Devotio recipit contrarias et adversas cogitationes. ut sunt vitiorum. et hoc periculosum.

Quinta Cogitationum impertinens una quandoque est vehemens et suffocans actualiter devotioem. sed non auferens virtutem nec habitualement nec vocem. et hoc potest esse vitiosum exercitium.

Sexta Alia vehemens est tollens virtutalem deuotionem. sic q̄ iā virtus deuotōnis nō impedit aut cōtinuat oratōez. sed consuetudo vel alia ratio. ⁊ hec nō necessario tollit laudem ab oratione.

Septima Alia est cogitatio vel affectio quasi fluctuans / q̄ nec excedit ⁊ suffocat deuotionem. nec exceditur totaliter ab ea. ⁊ hec stat cum laude

Octaua Alia est leuis ⁊ v̄to filis licet videat importuna sed sup̄at aut p̄tēnitur. ⁊ hec nō tollit laudē sed exercet mētē.

Nonā Cogitationū cōtrariarū. vna est absolute ⁊ directe contraria qua scilicet orans detestatur orare ⁊ deuotōem habere. s; timore discipline prosequit. hec omnino vituperabilis.

Decima Alia qua orās habet displicentiā conditionalem / sic q̄ non orarē nisi si vouisset. non tamē detestatur se vouisse s; placet. ⁊ hec est sufficiens atq; laudabilis licet non excellens. ⁊ habet deuotōem habitualem ⁊ originalem.

Undecima Alia est viciosa circa peccata / alia vt propter cōmōtōem ire vel illecebre. que nō displicet nec acceptat cōsentire / licet velit nolit homo sentiat ⁊ hec p̄t esse materia virtutis exercende. ⁊ ad expulsiōnē expeditur quandoq; magis niti q̄ ad oratōis cōtinuatōem.

Duodecima Alia viciosa criminaliter / cui non sufficēter resistit. s; eivere vel interpretatiue cōsentit. ⁊ hec est dānabilis. Quis at dicat verus / q̄s interpretatiu⁹. alibi dictū ē. Cōsentire siq̄dē d̄r aliq̄s malo d̄n nō fecit qd̄ in se est neq; facit vt vitetur

Subiungit alia distinctio de attentōne / sub triplicitate multiplici.

Prima triplicitas

Recta habens aliō obiectum q̄ se.
Reflexa habēs pro obiecto se
Cōiūcta recipiēs alias q̄ se.

Secunda

General. vt quia vult orare tota die.
Specialis / vt qz vult talem orationē dicere
Individualis qz vult particulis singulis intendere.

Attentio orōis triplex est.

Attentio orōis recta triplex

Sic de affectōe posset esse distinctio.

Tertia

Attentio orationis quolibet modorum mor dictorum triplex Actualis cuius actus inest. mouens immediate. Virtualis cuius virt⁹ inest / mouens actu cessante. Habitualis vel aptitudinalis cuius solus habitus inest non sufficiens id mouere.

Quarta

Attentio orōis recta et simplex rursus triplex

Circa sola verba quasi materiam.
Circa solum sensum q̄ si formam
Circa solum deum q̄ si finem.

Quinta

Attentio orōis reflexa sicut ⁊ recta triplex

Generalis
Specialis
Individualis vt supra

Sexta

Attentio orōis reflexa quocūq; modorum triplex

Actualis
Virtualis vt sup̄.
Habitualis

Septima

Attentio orōis recta ⁊ cōiūcta seu mixta triplex

Circa contraria posititiue.
Circa opposita priuatiue.
Circa velut indifferentia ad vtrumq;

Octaua

Attentio mixta circa posititiue triplex

Cōsentiens.
Dissentiens.
Pigra vel dormitans siue sint a carne vel mūdo vel demone / talia cōtraria.

Nonā

Attentio mixta consentiēs cōtrarijs / triplex

Absolute voluntaria.
Conditionaliter voluntaria / quia renititur s; vincitur
Interpretatiue voluntaria / quia tenetur esse vigil ⁊ non esse.

Decima

Attentio priuatiue opposita / triplex

Tollens omnem circa verbum ⁊ sensum ⁊ deū recogitationem.
Tollens duo p̄missorū ⁊ non verbum.
Tollēs t̄mō vnū sensum. s. vel verbū vt deū

De solitudine ecclesiasticorum

Undecima. **A**ttentio iuncta velut in differens/triplex. Totaliter interrupta actu virtute et habitu. Partialiter interrupta solo actu et virtute. Partialiter interrupta solo actu. non virtute nec habitu.

Duodecima. **A**ttentio orōnis qualiscunq; triplex. scilicet quod oratio est obligatoria sub pena peccati mortalis. Obligatoria solo consilio bone equitatis. Obligatoria solius causa societatis ut dicitur quod teneatur non orare vocaliter sed orante attendere.

Tredecima. **A**ttentio orōnis mixta interrupta/triplex quoniam per unam aut tres dies vel mensem ex consuetudine. patet in peregrino per magnas moras sine renisu fortive frequenti. Per morulas cum renisu quasi per saltum animi crebrius contra muscas cogitationum importunas.

Decimaquarta. **A**ttentio orōis abigentis has muscas triplex. Quedam impossibilis et vana et conturbativa. Quedam difficilis nec pro tunc quod necessaria. Quedam facilis licet importuna tamen meritoria.

Decimaquinta. **A**ttentio quilibet premissa sub debito triplex. Circa verbum bonam necessaria sit ut dicatur a sevel socio. Circa verbum et sensum beneplacens. Circa verbum sensum et deum perfecta. Et si les fieri possunt distinctiones de affectone qui dicitur affixio quedam.

Decimasexta. **A**ttentio quelibet premissarum triplex. Habitualis bona dum manet in attentone et decem annis non criminaliter interrupta. Virtualis melior dum manet in opatione. Actualis optima ceteris partibus dum manet in toto homine toto corde tota anima tota mente tota virtute.

Decimaseptima. **A**ttentio reflexa in bonum triplex. Facilis in contemplativo et spirituali quod volat libero velut celo. Difficilis in meditativo et rationali quod nititur sursum repedo. Vagavel inutilis in solo animali qui serpit in humo.

Decimoctava. **A**ttentio reflexa in bonum triplex. Rarissima primo modo tam duratone quam visitatione. Rara secundo modo nec semper necessaria vel cauta in vocali oratione. Quasi nulla tertio modo et sufficit quod cum asina hierim talis ambulet. In simplicitate quasi vitula effraym docta diligere trituram. atque muscas acres cogitationum quantum valet toleret. nec ita velut abigere per impatientiam quod sessorum suum spiritum sanctum deiciat.

um spiritum sanctum deiciat.

Decimanona. **A**ttentio reflectens se super attentionem preteritam in verbis orationis vocalis in sevel cum socio/triplex. Una que vehementer estimat verba non protulisse. Alia que istud timet velut ad verbum quod. Tertia que vehementius opinatur se dixisse vel alium secum quod omisisse.

Vicesima. **A**ttentio reflexa iudicans. Primo modo compellit ad repetitionem vel penitentiam. secus de non attentione circa sensum vel deum. Secundo modo suadet repetitionem et aliquando compellit pro oportunitate habitam. Tertio modo dissuadet repetitionem potius quam impellat. et hoc propter innatam mentis euagationem que non recordat faciliter eorum circa que non actu reflectitur sicut nec oportet.

Exhortatio conclusiva.

Attendite vobis igitur et attentioni vestre in orationibus debitis. O ecclesiastici vos precipue patres et fratres celestini quorum intuitu res hac agitur. Attendite cum pia solitudine que pravam expellat tanquam clavus clavum. Attendite ut sciat vultus quisque donum dei non plus nec minus sapiens quam oportet. et hoc utique non poterit faciliter presumari cum pravum sit cor hominis et inscrutabile nisi sermo dei vivus et efficacis assit. discretorum cogitationum et intentionum cordis nostri. quod ut fiat orationis est et in ipsum iactandus noster cogitatus. ut tandem verbis applicis concludamus. Nihil solliciti sitis. sed in omni oratione cum gratia actione petitiones vestre innotescant apud deum. Et pax dei que recuperat omnem sensum custodiat corda vestra intelligentias vestras in christo Jesu domino nostro. Amen. Finit.

Considerationes. XII

eiusdem pro volentibus condere testamentum

Consideratio prima. **B**eatus ille servus. quem cum venerit dominus et pulsaverit ianuam eius inuenerit vigilantem. Sic vigilabat qui dicebat. Velox est depositio tabernaculi mei. Et alter. Anima mea in manibus meis semper. Quales preterea sunt qui mortem habent in desiderio. et vitam in patientia.

Consideratio secunda